ORAS
Giedra, šilčiau,
dieną 65°, naktį 50.
Saulė teka 5:30, leidžiasi 8:06.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLII | Kaina 5c | Chicago 8, Ill. Trečiadienis, Gegužės- May 18 d., 1955 m. | Price 5c | 117

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO
Midwest Inter. Library Center Gr. 5721 Cottage Grove Ave

JAV KELS PABALTIJO KLAUSIMA J. TAUTOSE

CHOU EN-LAI NORI DERYBŲ SU JAV

Reikalauja sau vietos Jungtinėse Tautose

TOKIJAS. — Komunistinės Kinijos premieras Chou En-lai kreipėsi per Peipingo radiją vėl į Jungtines Valstybes, ragindamas jas svarstyti Formozos ir kitus klausimus.

Tautos, kurios esančios susirūpinusios pasaulio taika, kaip tik ir raginančios spręsti šias problemas, sako Chou. Komunistinė Kinija kartojanti savo pasiruošimą derėtis, norint sumažinti tarptautinę įtampą dėl Formozos. Tačiau ji niekad nesutiksianti sėdėti prie vieno stalo su nacionalistų "banditais".

Nuo Formozos neatsisako

Komunistinės Kinijos noras svarstyti su Jungtinėms Valstybėms Formozos klausimą dar nereiškiąs, kad kinai atsisakytų siekę ir toliau Formozos išlaisvinimo visomis galimomis taikos priemonėmis, priminė Chou En-lai.

Chou įtikinėjo, kad jis nenori karo su JAV. Karo su JAV ir dabar nėra, dėlto derybos neturi suktis apie Formozos paliaubas, nes kinai su Amerika juk nekariauja, aiškino Chou. Priešingai, kinai ir amerikiečiai yra draugiškuose santykiuose, pataikavo Peipingo valdžios galva.

Tikrasis tikslas—Jungt. Tautos

Chou be to pakartojo savo seną reikalavimą priimti komunistinę Kiniją į Jungtines Tautas ir užleisti jai nacionalistų vietą Saugumo Taryboje. Kinų tauta visą laiką remianti Jungtinių Tautų principus ir jų siekius, tad jos vieta Jungtinėse Tautose esanti pilnai užtarnauta, samprotauja Peipingo valdžia.

V. Krėvės premiją gavo Aistis už J. "Laiką ir Žmonės"

MONTREALIS, Kanada. — 1955 m. gegužės mėn. 11 dieną, Montrealyje, Kanadoje, Vinco Krėvės vardo literatūrinės premijos jury komisija, sudaryta iš Dr. H. Nagio—pirmininko (Lietuvių Akademinio Sambūrio atstovo), V. Jonyno—sekr. (Lietuvių Akademinio Sambūrio atstovo) ir narų: J. Žmuidzino (Lietuvių Rašytojų Draugijos atstovo), J. Kardelio (Kanados Lietuvių B-nės atstovo) ir K. Veselkos (Lietuvių Akademinio Sambūrio atstovo) susirinkusi posėdžio ir apsvarsčiusi visas 1954 metais išleistas, dar nepremijuotas lietuvių grožinės literatūros knygas, nutarė, keturiais balsais, skirti VINCO KRĖVĖS VARDO LITERATŪRINĘ premiją (500 dolerių) JONUI AISČIUI už literatūrinių atsiminimų knygą "Apie Laiką ir Žmones".

Premijos įteikimo iškilmės įvyks š. m. gegužės mėn. 28 d., Montrealyje.

REIKIA 2 MIL. MOKYTOJŲ

NEW YORKAS. — Baltųjų rūmų konferencijos švietimo klausimais pirmininkas Neil H. McElroy kalbėjo mokytojų suvažiavime, kad per ateinančius 5 metų. Amerikos mokyklom reikės 2 milijonus naujų mokytojų.

Jo žiniomis, per ateinančius 10 metų Amerikos mokyklų staty bai ir jų palaikymui bus reikalinga apie 14 bilijonų. Jis nesitiki nei tiek mokytojų, nei lėšų, kiek reikalinga mokykloms.

IŠ VISO PASAULIO

• • •

Svarstys Berlyno plentų mokestį

BERLYNAS. — Sovietų ambasadorius Puškin pranešė 3 vakarinių šalių ambasadoriams, kad jis sutinka su jais svarstyti mokesčius sunkvežimiams, palaikantiems susisiekimą tarp Vakarų Vokietijos ir Berlyno. Komunistai netikėtai pakėlė 11 kartų didesnius mokesčius sunkvežimiams.

Bulganinas nepatenkintas gamyba

MASKVA. — Grįžęs iš Varšuvos konferencijos premieras maršalas Bulganinas nusiskundė sovietų pareigūnų suvažiavime, kad sovietų pramonė yra labai atsilikusi tokioj gamyboj, kaip fabrikų mašinų, alyvos, metalo ir chemikalų. Bet jis neabejojąs, kad komunistinė gamybos sistema vistiek pralenksianti kapitalistinę.

JT prieš žvejų skerdynes

MUNSAN, Korėja. — Jungtinių Tautų armijos atstovai įteikė griežtą protestą Šiaurės Korėjai, kurios pakrančių artilerija paleido ugnį į Pietų Korėjos žvejus prie komunistų valdomos Haeju salos. 6 žvejai žuvo, 9 buvo sužeisti, 15-kos likimas nežinomas. Nuskendo 5 žvejų laivai ir 3 dingo be žinios.

Sovietų laivas Panamos kanale

BALBOA, Kanalo zona. — Po 6 metų pirmą kartą Panamos kanale pasirodė sovietų prekinis laivas "Taganrok", plaukiąs į Rusiją su cukraus kroviniu iš Kubos. JAV ginkluotos sargybos sulipo į laivą ir išlipo, kai laivas išplaukė iš kanalo.

Konfiskavo Bao Dai žemes

DALAT, Pietų Vietnamas. — Ministeris pirmininkas Ngo Dinh Diem buvo atvykęs iš Saigono dalyvauti imperatoriaus Bao Dai privačios gvardijos likvidavimo iškilmėse. Gvardija iš 1,500 vyrų buvo įjungta į Vietnamo kariuomenę. Kartu Diem konfiskavo tas žemes, kurios ligi šiol priklausė Bao Dai.

Tito uždarė 2 katalikų mokyklas

BELGRADAS, Jugoslavija. — Tito vyriausybė uždarė 5 metams katalikų seminariją ir 3 metams katalikų gimnaziją, apkaltinus mokyklų mokytojus priešvalstybine veikla.

Pasilaiko nacių dokumentus

LONDONAS. — Anglų valdžia atsakė Vokietijos vyriausybei, kad ji ir toliau pasilaikys po karo konfiskuotus nacių ir ankstyvesnių laikų valdžios dokumentus.

DIEVAS IR DOLERIS

WASHINGTONAS, D. C. — Kongreso finansų komitetas patvirtino Benett (dem., Fla.) pasiūlymą, kad ateity visi popieriniai pinigai bus išleisti su užrašų "In God We Trust" (Mūsų pasitikėjimą yra Dievuje). Ligi šiol šis įrašas būdavo tik metaliniuose piniguose.

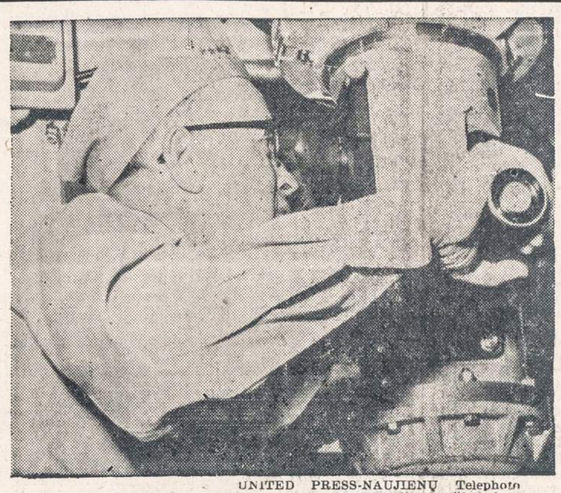

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto

Adm. Roberi Carney, vandens laivyno operacijų viršininkas, praleido dieną ir naktį atominiame povandeniniame laive Nautilus jo plaukiojimo metu. Admirolas (viršuje) matomas žiūris pro periskopą, kai laivas yra pasinėręs.

VOKIETIJOS DARBO UNIJŲ VADAI PASISAKĖ UŽ ATSIGINKLAVIMĄ

Reikia paklusti parlamento sprendimui

VIENA, Austrija. — Vakarų Vokietijos profesinių sąjungų (darbo unijų) pirmininkas Walter Freitag galiausiai pasisakė už Adenauerio politiką atkurti Vokietijos ginkluotąsias pajėgas.

Ligi šiol Walter Freitag, kaip ir dauguma profesinių sąjungų vadų, kovojo išvien su socialdemokratų partija prieš Vokietijos atsiginklavimą, aiškinant, kad būsimosios armijos nebus galima panaudoti Rytų Vokietijai išlaisvinti ir kad toji armija taip supykins sovietus, kad jie niekados geruoju nesutiks paleisti iš savo replių 18 milijonų vokiečių.

Aiškina demokratiją

Walter Freitag pareiškė; "Demokratijoj yra taip, jei jau savo žodį tarė parlamentas, tautos atstovybė, atskirų grupių opoziciją turi pasiliauti".

Matthias Foecher, profesinių sąjungų vicepirmininkas ir katalikų darbo unijos pirmininkas, jau seniai pritarė Adenauerio politikai.

Freitag ir Foecher vadovauja vokiečių unijų delegacijai, atvykusiai į tarptautinės laisvųjų darbininkų unijų konferencijos suvažiavimą Vienoj.

Į suvažiavimą atvyko ir Amerikos darbo federacijoje (AFL) ir pramonės organizacijų kongreso (CIO) atstovai.

Ike nepraleisiąs įstatymo padidint paštininkam algas

Taip mano sen. Knowland

WASHINGTONAS, D. C. — Senatorius Knowland (r., Cal.), išėjęs iš Baltųjų rūmų pasitarimų, išreiškė įsitikinimą, kad prezidentas nepraleis, įstatymo, kuriuo Kongresas nutarė pakelti pašto tarnautojams algas iki 8.8%.

Respublikonų senatorių vadas, šiaip nuolat kritikuojąs prezidentą Formozos politikos klausimu, dėl algų pakėlimo paštininkams palaikė prezidentą, sutikusį padidinti algas iki 7.6% ir pagrasinusį įstatymą vetuoti, jei Kongresas nutartų pridėti paštininkams daugiau.

Šis prezidento nusistatymas nepasikeitė ir įstatymą priėmus, paaiškino Knowland.

—**Owen J. Roberts,** buvęs JAV vyriausio teismo narys, mirė savo namuose Phoenixville, Pa., 80 metų amžiaus. Prieš 10 metų jis buvo išėjęs į pensiją.

Vėliausios Žinios

— Pacifike, Kalifornijos pakraščiuose karo laivynas išsprogdino nedidelę atominę bombą skirtą kovoti su priešo povandeniniais laivais.

— Rytinės Vokietijos valdžia sulaikė kanaluose 17 baidokų, krautų Vak. Berlyne su geležies laužu ir skirtu Vakarų Vokietijos fabrikams.

— Sen. Morse (dem., Ore.) pareikalavo pašalinti iš vyriausybės sveikatos departamento sekretorę Mrs. Hobby, kadangi, tvarkydama Dr. Salk serumo ir skiepijimo reikalus, ji parodžiusi neturinti sugebėjimų šioms pareigoms.

— Sen. George (dem., Ga.), užsienio politikos komiteto pirmininkas, pareiškė po sekretoriaus Dulles pranešimo pasitenkinimą Amerikos užsienio politikos laimėjimais Paryžiuj ir Vienoj.

— Napoly, Italijoj, sugriuvo statomas naujas namas ir žuvo 5 darbininkai.

— Sen. Symington (dem., Mo) pasiūlė Kongresui ištirti Pentagono paskelbtas žinias, kad sovietai padarė nepaprastą pažangą statant sprausminių lėktuvų motorus ir transokeaninius bombonešius, galinčius gabenti vandenilio bombas.

— JAV ir Vakarų Vokietija pradėjo derybas dėl sumos, kurią JAV turėtų paskirti Vokietijai jos naujai organizuojamai armijai.

— Katalikų arkivyskupasBuenos Aires mieste Fermin Lafitte savo ganytojiškame laiške išdėstė, kad bažnyčios atskyrimas nuo valstybės gali būti sutvarkytas įstatymo keliu ir kad katalikai, jei nori, gali pasirašinėti peticijas už bažnyčios atskyrimą nuo valstybės.

VANDENILIO BOMBOS PABLOGINUSIOS ORĄ

TOKIJAS. — Japonijos vandenilio meteorologijos instituto mokslininkai tvirtina, kad šių metų šiltas oras žiemą ir šaltas pavasarį pareinąs nuo Amerikos ir sovietų išsprogdintų vandenilio bombų.

Amerikos mokslininkai ligi šiol tvirtindavo, kad nei atominės, nei vandenilio bombos nepaveikia meteorologinių sąlygų.

Prancūzai užleido Šiaurinį Vietnamą komunistų valdžiai

Išsikraustė iš paskutinių salų

SAIGONAS, P. Vietnamas. — Pildydami Genevos taikos sutartį, prancūzai išsikėlė iš paskutinių salų Haiphongo įlankoj.

Pats uostamiestis Haiphong ir Do Son pusiasialis buvo užimtas komunistų pereitą penktadienį ir šeštadienį.

Pirmadienį prancūzai išsikraustė ir iš gretimų salų įlankoj.

Komunistai karu ir diplomatinėmis derybomis pagavo į savo rankas 13 milijonų indokinų ir sudarė savo valstybę — Šiaurės Vietnamą.

Vietnamo premieras vadina imperatorių Bao Dai "išdaviku"

Likvidavo jo rūmų gvardiją

SAIGONAS, P. Vietnamas. — Susirinkusiai 40,000 miniai triukšmingai pritariant, premieras Diem išvadino Prancūzijoj gyvenantį imperatorių Bao Dai šalies išdaviku.

Jis pranešė, kad jo vyriausybė likvidavo imperatoriaus rūmų gvardiją ir įjungė į armiją. Pasinaudojant šia rūmų gvardija, gen. Vy gegužės 1 d. buvo kelioms valandoms paveržęs šalies valdžią iš Diem. Bet paskui turėjo bėgti iš Saigono.

Imperatoriaus gvardija laikėsi Dalate, jo vasarvietėj.

Vokiečių protestas prieš Austrijos taikos sutartį

Dingo didžiosios nuosavybės

BONA, Vokietija. — Pirmoji vyriausybė, kuri pareiškė protestą dėl pasirašytos Austrijos taikos sutarties, buvo Federalinė Vokietija.

Sutarty uždrausta grąžinti arba atsilyginti vokiečiams už jų alyvos pramonės įmones ir kitokius prieškarinių laikų įrengimus.

Austrai turės atsilyginti tik privatiems vokiečių piliečiams už jų nuosavybes, bet nedaugiau, kaip $10,000 vertės.

Marciano apgynė čempiono titulą

Don Cockell pasidavė 9 runde

SAN FRANCISCO. — 15-kos rundų bokso rugtynės dėl pasausio sunkaus svorio čempiono vardo baigėsi 9-me runde Rocky Marciano technikinio nokauto pergale prieš anglą Don Cockell.

Teisėjas nutraukė tolimesnes kautynes, kada Don Cockell, tris kartus parmuštas ant žemės ankstyvesniuose runduose, ėmė vis daugiau kraujuoti ir silpti.

Rungtynės vyko Kezar stadione, susirinkus 25,000 žiūrovų, mokėję $5.50 už biletą.

REMS IR KAMBODIJĄ

HONG KONGAS. — JAV pasirašė su Kambodija, Indokinijos valstybėle, sutartį, pagal kurią JAV suteiks karinės pagalbos Kambodijos armijai apginkluoti. Kambodija Afro-Azijos konferencijoj Bandunge pasirodė gana nedraugiška, nuėjusi į "neutraliųjų" šalių tarpą.

VALSTYBĖS DEPARTAMENTAS, AMB. MRS. LORD ATSAKĖ Į ALTO RAŠTUS

Dėkoja už rimtus patarimus kovoj už pavergtas tautas

ALT Vykdomasis Komitetas gavo atsakymus į savo raštus — telegramą ir laišką, kurie buvo pasiųsti ryšium su Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijoje, Ženevoje vykusiomis diskusijomis dėl apsisprendimo teisės egzistavimo Pabaltijo valstybėse.

Kaip žinoma, ALT Vykdomasis Komitetas, patyręs apie tas diskusijas, balandžio 27 d. pasiuntė telegramų JAV atstovei Žmogaus Teisių Komisijoje Mrs. Oswald B. Lord, dėkodamas jai už klausimo iškėlimą, nurodydamas į nepagrįstas Sovietų atstovo P. D. Morosovo pretenzijas ir prašydams ją ir toliau dėti pastangų, kad apsisprendimo teisės taikymo Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje klausimas būtų keliamas.

Be to, Vykdomasis Komitetas tuo pačiu laiku kreipėsi laišku į Valstybės sekretorių Dulles, prašydamas duoti instrukcijas JAV delegatei tęsti kovą už apsisprendimo teisės vykdymo Pabaltijo kraštuose ištyrimą ir, reikalui esant, klausimą perduoti svarstyti Jungtinių Tautų Organizacijai.

Mrs. Lord laiškas

JAV atstovė, dėkodama už telegramą ir vėliau atsiųstą Lietuvos pavergimo faktų santrauką, ALT sekretoriui rašo:

"Aš išdalinau Jūsų telegramos tekstą visiems 11-sios Žmogaus Teisių Komisijos sesijos atstovams, kuriems ji padarė didelį įspūdį, ir noriu Jus užtikrinti, kad šį klausimą, kiek bus įmanoma, palaikysiu aktualų".

Valstybės departamento pranešimas

Už, Valstybės sekretorių, tuo metu išvikusį Europon, atsakė Rytų Europos reikalų skyriaus direktoriaus pavaduotojas Mr. William A. Crawford, išreikšdamas Valstybės departamento padėką už geras ir rimtas sugestijas ("the appreciation of the Department for your toughtful suggestions").

Mr. Crawford rašo:

"Į Jūsų sugestijas bus atkreiptas dėmesys, mūsų atstovams ruošiantis šią vasarą įvykstančiai 20-jai Jungtinių Tautų Ekonominės ir Socialinės Tarybos sesijai ir rudenį susirinksiančiai Jungt. Tautų Generalinei Asamblejai".

Ypatingas dėmesys Pabaltijo kraštų pavergimui.

Baigdamas laišką, Mr. Crawford priduria:

"Aš galiu Jus užtikrinti, kad mūsų delegacijos Jungtinių Tautų susirinkimuose ir toliau išnaudos kiekvieną praktišką progą atkreipti dėmesį į Sovietų priespaudą Vidurio ir Rytų Europoje ir ypač nurodyti Pabaltijo kraštų pavergimą".

Kaip Pabaltijo klausimas iškilo

Prie savo ilgoko laiško Valstybės departamentas, specialiai paruošęs, prijungė ir memorandumą apie žmogaus Teisių Komisijoje vykusias diskusijas, iškėlusias Pabaltijo kraštų reikalą.

Pasirodo, Komisija, susirinkusi balandžio mėn Ženevoje 11-jai sesijai, svarstė projektą rezoliucijos, pagal kurią Jungtinių Tautų Asamblėja turėtų sudaryti dvi komisijas apsisprendimo teisės klausimui tyrinėti. Viena jų užsiimtų daugiau teorinio pobūdžio studijomis, kita, bent dešimčiai Jungt. Tautų narių pareikalavus, darytų tyrinėjimus kraštuose, kuriuose apsisprendimo teisė tariamai paneigta arba susiaurinta.

Kaip iš memorandumo aiškėja, rezoliucijos sumanytojas buvo Indijos atstovas, o jos rėmėjai — Sovietų Sąjungos ir jos bloko kraštų atstovai. Tai prieš Vakarų valstybes, ypač kolonijas tebeturinčias Angliją ir Prancūziją, nukreiptas sumanymas, turįs tikslą kiršinti Azijos ir Afrikos žmones. Eidamas išvien su savo sąjungininkais, Amerika, žinoma, negalėjo sumanymo remti ir atitinkamai instruktavo savo delegaciją Žmogaus Teisių Komisijoje.

Mrs. Lord, delegacijos pirmininkė, išdėsčiusi debatų metu motyvus, kodėl ji balsuos prieš rezoliuciją, pateikė eilę klausimų, pareikšdama:

"Šie klausimai reikalauja atsakymo, pirma negu rezoliucija bus priimta Komisijoje ir Asamblejoje. Reikia atsakymo į juos, nes kiekvienas mūsų prie šio stalo greičiausiai žino apie bent vieną konkrečią situaciją, kuri turėtų būti pateikta siūlomai komisijai.

"Pavyzdžiui, aš turiu galvoje tam tikras Sovietų imperijos sritis, kaip **Pabaltijo valstybės** ir Rytų Vokietija, kuriose tikriausiai viešpatauja situacija, sukurta apsisprendimo teisės paneigimu ar nepakankamu jos taikymu. Ir kažin, ar Sovietų Sąjungos atstovas, kuris šiltai parėmė šios rezoliucijos projektą, sutiktų, kad šitoji situacija būtų tinkamas klausimas siūlomai komisijai svarstyti".

Morozovo atsakymas

Sekančiame Komisijos posėdyje Morozovas, atsakydamas JAV atstovei, pareiškė, kad jos pareiškimas tai naujas Amerikos propagandos pavyzdys, ir pradėjo įžūliai kaltinti JAV ekonominiu imperializmu Afrikoje. Tarp ko kita, jis pasakė:

"Priminimas Pabaltijo kraštų ir Vokietijos Demokratinės Respublikos buvo visai ne vietoje. Pastaroji naudojasi pilnomis suverenėmis teisėmis, ir nė trupinio nėra tiesos absurdiškame paveiksle, kurį nupiešė JAV delegacija. Lygiai klaidingas yra užsiminimas apie Pabaltijo valstybes, nes jokia propaganda — ar prie šios Komisijos stalo ar Amerikos spaudoje — negali nuslėpti fakto, kad tos trys valstybės savo noru įsijungė į Sovietų Sąjungą, kurioje jos naudojasi pilnomis demokratijos teisėmis, įskaitant laisvai veikiantį parlamentą, visiškos lygybės su kitomis Sovietų Respublikomis pagrindu".

Šitaip Sovietų delegatas melavo, norėdamas išsisukti, kai Mrs. Lord užklausė jį apie apsisprendimo teisės vykdymą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje!

Gegužės 1 d. sakytoj kalboj Justas Paleckis pasigyrė, kad štai Priekulės rajono Stalino vardo kolūkis jau 1954 m. prašokęs tą lygį, kuris buvo numatytas 1960 m. Jau dabar ten 100 ha žemės tenką 25 raguočiai, kurių tarpe 11 milžiamų karvių.

Veik tame pačiame rajone Lietuvos nepriklausomybės metais ten 100 ha dirbamos žemės ganėsi 36 raguočiai ir 26 milžiamos karvės.

Justas Paleckis toliau savo kalboje pasipasakojo, kad Žagarės "Pergalės" kolūkis pereitais metais turėjęs tris milijonus 163 tūkstančius pajamų. Bet jis nutylėjo, kiek tas kolūkis turi dirbamos žemės. 1938 metais Nepriklausomojoj Lietuvoj vidurkiu iš vieno dirbamos žemės ha buvo gaunama 216 litų ir 10 centų pajamų. Kaip dabar, taip ir seniau buvusio vieno lietuviško cento vertė buvo ir veik yra lygi vienam rubliui.

Justas Paleckis pasidžiaugė tokiais kolūkiuose dirbančių aukštais atlyginimais: Vilijampolės "Bolševiko" kolūkyje dirbantieji už darbdienį gavo 10 rublių; Vilkijos kolūkio "Kelias į komunizmą" — 8 rublius ir 5 kilogramus grūdais; Linkuvos "Pergalės" — 6 su puse rublio ir 3 kilogramus grūdais.

Lietuvos nepriklausomybės metais, vidurkiu imant, žemės ūkio bernas už darbo dieną gaudavo 2 litu; tai buvo mažiausias Lietuvoj atlyginimas už darbą. Tada už du litu jis galėjo arba nusipirkti 8 kilogramus duonos arba veik vieną kilogramą sviesto, dešimt kilogramų cukraus. O dabar kolukio bernas už dešimt rublių gali nusipirkti vieną kilogramą su trupučiuku duonos ar trečią dalį kilogramo sviesto, ar vieną kilogramą cukraus. Turėkime galvoj, kad, anot Justo Paleckio, tokie aukšti atlyginimai ne visų gaunami, o tik kai kuriuose kolūkiuose dirbantieji juos gauna.

Ir kad dar tokius "aukštus" kolūkiuose dirbantieji gautų atlyginimus, komunistai turėjo iš Lietuvos Sibiran vergijos darbams išgabenti kas dešimtą Lietuvos gyventoją, kas dvidešimtą sušaudyti ir nežinia jau kelintą laikyti kalėjimuose...

Gegužės 8 d. Maskvoje prasidėjo vadinamasis taikos kongresas. Į tą kongresą buvo Maskvos paraginti atvykti iš visų jos pavergtų žemių atstovai. Iki šiol visur buvo renkami parašai dėl taikos įgyvendinimo, o dabar to darbo pabaigtuvėms sušauktas kongresas. Iš Lietuvos išvyko: Matulis, Mokslų Akademijos prezidentas, kartu jis gynimo komiteto pirmininkas; rašytojai A. Venclova ir Putinas — Mykolaitis, kompozitorius S. Vainiūnas; inž. Statkus, operos solistė Staškevičiutė; gydytoja R. Avavičiutė(?), Panevėžio vysk. kun. Paltarokas ir Kauno ir Vilkaviškio vyskūpijų valdytojas (jo pavardė nenugirsta) ir keletas kitų. Radijo pranešėjas rado reikiant pabrėžti, kad šion taikos konferencijon vyksta visų pažiūrų ir įsitikinimų T. Lietuvos piliečiai, taip jie visi yra taikos ištroškę...

Ir vėl paminėjimas. SSSR kartu ir T. Lietuvoj gegužės 6 d. laikoma radijo diena, o šiais metais ji iškilmingai minima. Mat, pagal komunistų žinias, vienas iš rusų mokslininkų surado, kad prieš šešiašdešimt metų ne kas kitas, bet rusas Popovas "išrado" radijo aparatą, kuris galėjo veikti 200 kilometrų spinduliu. Esą ne tiesa, kad italų Marconi keleriais metais pirmiau už Popovą sukonstruktavo radijo aparatą, ir dviem metams praslinkus po Popovo išradimo, jis, Marconi tą savo išradimą užpatentavęs. Italas Marconi, pagal rusų komunistų žinias, bereikalingai už savo išradimą gavo Nobelio premiją...

Tegu bus, kad rusas Popovas pirmasis surado galimybes oro bangomis susisiekti. Bet jis tuo išradimu nepasinaudojo. Jis dingo, tik dabar komunistai sutigriebė ir "surado", kad Popovas pirmas "išrado" radjo aparatą. Taip pat rusas Leninas pirmas "išrado" komunizmą. Jis pirmas pataisė K. Markso raštus. Jis pirmas mokė, kaip galima istorijos tarpsnį peršokti, tai yra, istorijos įvykiams užbėgti už akių... Tegu! štai rusai komunistai šoko, bėgo ir įklimpo; vieton laisvės, duonos ir bendros žmonių gerovės — įvedė vergiją ir baudžiavą.

Varenos rajono komunistų partijos sekretorius Trečiokas per Vilniaus radiją pasipasakojo, kad jo rajone dirba apie 200 agitatorių, kurie aiškina kolūkiuose dirbantiems sausio mėnesio Aukščiausios Tarybos nutarimus, kuriais paliesti žemės ukio reikalai. Jie aiškina ir įtikinėja tų nutarimų svarbą ir būtiną jų vykdymą. Į tą darbą įtraukti mokyklų mokytojai, skaityklų vedėjai ir kiti. Taigi dabar laukiama, kad kolūkiuose derlius pagerės ir visi darbai bus laiku atlikti...

Vilniuje Gegužės Pirmąją tribūnoje pasirodė tokioje eilėje Lietuvos okupantų pastumdėliai: Sniečkus, Gedvila, Paleckis, Šumauskas, Niunka, Afonin, Preikšas, Ozarskis, Laurinaitis, Čistakov, Kronevič ir Vildžiūnas. Taigi Paleckis atsidūrė trečioj vietoj, Niunka — penktoje, o Preikšas septintoj. Finansų ministerio Drobnio ir dar kitų ministrų tribūnoj nesimatė, bent apie juos nieko nepasakė radijo pranešėjas, o jis vyras darbavosi tą dieną iki užkimimo.

Iš to pranešimo įsidėmėtina štai kas: "Iš tribūnos seka sveikinimas rusų kalba, atsakoma "Ura". Seka šūkis lietuvių kalba, atsakoma "valio". Čia tenka pastebėsti, kad "valio" šaukiama garsiau ir daugiau balsų girdėti.

Ir pro tokius mažiučiukus plyšiukus varu suvarytieji į gretas valdiškoms veitynėms pareiškia savo nuotaikas!

a.

Tragiškai mirus studentui

A. A. ROMUALDUI URBANAVIČIUI

jo motinai Stanislavai ir broliams Urbanavičiams reiškiame gilią užuojautą.

B. ir STEFANIJA MAŽUČIAI.

Svarbūs darbai reikalingi paramos

Gegužinės

Čikagiečiai gerai atsimena praeitų metų Balfo Chicagos Apkrities didelę ir gerai surengtą u turtinga loterija gegužinę, kuios pelnas buvo išdalintas vargtantiems lietuvių vaikams Vokietijoje. Pasisekusi gegužinė davė pelno 1577.46 dol. Šie pinigai buvo paskirstyti 39 Vokietijoje gyvenančių lietuvių apylinkėse-stovyklose 930 vaikams. Nors kiekvienam vaikui neišeina po porą dolerių pašalpos, bet iš gautų iš jų padėkos laiškų, matyti, kaip jie džiaugiasi gautomis pašalpomis. Taigi atsilankiusių į Balfo gegužinę išleistas centas suteikė mūsų mažiesiem džiaugsmą.

Todėl ir šiais metais vėl visi atsilankykime į Balfo rengiamą didelę gegužinę-pikniką, kuris įvyks birželio 12 d. Bučio sode. Rengėjai yra numatę daugelį visokių prašmatnybių, jų tarpe daug dovanų. Verta kiekvienam atsilankyti į šį parengimą, o savo atsilankymu kiekvienas prisidės prie šalpos darbo.

Rinkliavos

Prisiminus Balfo gegužinę-pikniką, reikia prisiminti ir kitus Balfo Chicagos Apskr. Valdybos ir skyrių bendromis pastangomis atliktus didesnius darbus, kurie davė šalpai pajamų.

Praeitais metais buvo kukliai atliktą rinkliava laiškais ir gauta 503.10 dol. pelno, kuris buvo paskirtas remti lietuvių vaikų vasaros stovykloms Vokietijoje. Būtų gražu, kad Chicagos lietuviai ir šiais metais atsiųstų aukų tam pačiam tikslui, nelaukdami atskiro prašymo.

Visi gerai atsimenam praeitų metų Balfo rinkliavą Chicagos gatvėse. Tada keli šimtai pasiaukojusių lietuvių surinko 6,649.-61 dol. Reikia tikėtis, kad ir šiais metais Balfo darbuotojams vėl pasiseks gauti leidimą pravesti Chicagos gatvėse piniginę rinkliavą. Leidimą gauti sunku. Jeigu jį mes gauname, tai turim kaip tik galima geriau tą teisę išnaudoti. O tam tikslui reikia didelės talkos rinkėjų. Tokia rinkliava mums, lietuviams, šalpos darbe yra didelė parama ir garbė.

Koncertas

Praeitų metų Balfo didesni darbai buvo apvainikuoti didelio jubiliejinio koncerto, kuris turėjo gerą pasisekimą tiek gražia programa, tiek ir geru pelnu. Daugelis tada į jubiliejinį Balfo koncertą atsilankiusių sakė, kad tai pirmas toks didelis ir gražios programos koncertas, kurį Balfas pateikė pagerbimui rėmėjų kaip padėką už duodamas Balfui aukas šalpos reikalams.

Džiaugsmas ir liūdesys

Tokius dideiius šalpos reikalams skirtus darbus Balfo Chicagos Apskr. Valdyba, Chicagos Balfo skyriaus valdybos dirba su dideliu pasiaukojimu, skirdami savo brangų laiką ir pinigus, kad tik, bendrai dirbant, būtų galima sutelkti daugiau lėšų vargstančių brolių ir seserų šalpai Europoje. Balfo darbuotojai džiaugiasi, kada jų sunkus darbas randa atgarsį lietuviuose, kurie Balfo darbus remia aukomis. Bet jie nusimena, kada iš daugelio tūkstančių Chicagos lietuvių sulauki paramos šalpos reikalams tik iš keleto. Tada norisi daugelį paklausti: kur jūsų meilė vargstančiam broliui, kur meilė savo tėvynei, dėl kurios stengiamasi išgelbėti kiekvieną lietuvišką širdį? Balfas, įžengęs į antrą veiklos dešimtmetį, stengiasi visomis galimomis priemonėmis, padedamas nuoširdžių talkininkų, kaip spaudos, radijo, visuomeninių organizacijų veikėjų, garsinti šalpos darbo, kurį vykdo Balfas, reikalingumą. Ir su pasitenkinimu tenka pastebėti, kad Balfo reikšmė didėja, kad vis daugiau atsiranda lietuvių, kurie skiria šalpai aukas per Balfą, o Balfui prieš akis stovi dideli ateities uždaviniai, kuriems tenka ruoštis iš anksto, ir dėl to mes turim linkėti, kad Balfas vis stiprėtų ir išsilaikytų, kol mūsų tėvynė Lietuva atgaus laisvę, kol mūsų brolių ir seserų, po platųjį pasaulį išblaškytų, tarpe pranyks skurdas ir vargas.

Vargo Artojas

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

PRANEŠIMAI

Humboldt Park Lietuvių Politikos Klubo susirinkimas įvyks šį trečiadienį, gegužės mėn. 18 d., svetainėje: 3600 W. North Ave. Nepamirškite būti. Bus tariamasi apie išvažiavimą birželio 12 dieną į Jefferson miškus.
—Valdyba.

Žemaičių Kultūros Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks trečiedienį, gegužio 18, Hollywood Inn svetainėj, 2417 West 43rd St., 7:30 val. vak. Nariai prašomi dalyvauti.
—Nellie Wilcop, nut. rašt.

Š. m. 29 d., 7 val. vak. Pulaski Ballroom, 17th St. ir Ashland Ave., Akademinis Skautų Sąjūdis ruošia pabaltiečių studentų vakarą. Visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti. —ASS.

Skaitykite "N-nas"

Custer, Mich.

Rengiama Lietuvių Diena

Kiekvienais metais gegužės mėnesį čia rengiama Lietuvių Diena. Šiemet ji bus gegužės 22. Tą dieną nuo ryto iki vakaro plėvėsuos Amerikos ir Lietuvos vėliavos. Po pietų prasidės programa. Bus rodoma brolių Motuzų filmas, kuriame pamatysime daug įdomių vaizdų iš Lietuvos ir čionykščių lietuvių gyvenimo. Filmo rodymas užtruks apie porą valandų laiko. Vėliau bus ir kalbų.

Visame pasauly lietuviai mini Vasario 16. Šios apylinkės lietuviai tą minėjimą nukelia į gegužės mėnesį, nes tas laikas jiems parankiausias. Mat, čia gyveną lietuviai yra ūkininkai ir gyvena išsimėtę per 40 mylių. Žiemos metu, kada keliai užsnigę, sunku suvažiuoti. Todėl Lietuvos nepriklausomybės šventė čia švenčiama gegužės mėnesį.

Gegužės 22 d. suvažiuosime visi į Custer! Šios Lietuvių dienos rengime darbuojasi vietos lietuviai kunigai, geri patriotai, būtent klebonas B. Marčiulionis ir kun. Jonas Burkus.

Lietuvių dienos pelnas skiriamas Lietuvos gelbėjimo reikalams ir bus pasiųstas AL Tarybai.

Praėjusiais metais iš Custer buvo pasiųsta 116 dolerių. Filmui pamatyti nieko nereikės mokėti. Vadinasi, filmas bus rodomas nemokamai.

Jei kas matė Custer (Mich.) miestelį tik prieš 15 metų, tai šiandien nebepažintų jo. Visas biznio distriktas persikėlė į naujas vietas. Šalia U. S. 10 kelio nauji pastatai ir daug naujų biznių išdygo.

Mūsų Mason kauntė šiemet švenčia šimto metų įsikūrimo sukaktuves. Daugumas gyventojų augina barzdas, o moterys dėvi ilgas išpūstas sukneles, kokias dėvėjo prieš šimtą metų. Labai keistai tas atrodo. Barzdų tai visokiausių. Kuris turės prašmatnesnę barzdą, gaus dovanų.

Šiemet ankstybas pavasaris Sodai sužydėjo gana anksti. Užėjus šalnom, daug sodų žiedai nušalo. Avižos jau dirvose žaliuoja. Dabar farmeriai rengiasi prie kornų sodinimo.

L. Ū. Progresyvė draugija rengia gegužinę gegužės 29 d. prie Seder Lake.

Farmeriai S. ir M. Gedraičiai ir W. ir D. Musteikiai rengiasi važiuoti į Chicagą kapų lankymo šventės proga. Jie yra Naujienų skaitytojai ir rėmėjai.

Čia mirė Motiejus Markus nuo širdies smūgio. Buvo 67 metų amžiaus. Buvo pensininkas, turėjo gražią rezidenciją prie Velnio ežero. Palaidotas su kariškom apeigom. Buvo Pirmojo pasaulinio karo veteranas. Prakalbą pasakė protestonų kunigas.

Lai būna tau lengva šios laisvos šalies žemė. Ūkininkas

BERNICE PETERSON
(pagal tėvus Stegvilas)
gyv. 1908 So. Canalport Ave.

Mirė 1955 m. gegužės mėn. 16 d., 11 val. ryte, sulaukusi 39 metų amžiaus. Gimusi Chicagoj.

Paliko nuliūdę: vyras Edwin, sūnus Dennis, motina Ona Stegvilienė, brolis Petras, jo žmona Ona, sesuo Ona Kubik, jos vyras Antanas ir jų šeima; 2 dėdynos: Agota Kasputis ir Ona Kybartas ir jų šeimos ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Petro Gurskio kopl., 659 W. 18th Street.

Penktadienį, gegužės mėn. 20 dieną, 8:30 val. ryte bus lydima iš koplyčios į Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Bernice Peterson giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Vyras, Sūnus, Motina, Brolis, Sesuo, Brolienė, švogeris, Dėdynos ir Giminės.

Laidotuvių direkt. P. Gurskis. Tel.: SEeley 3-5711.

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.
1934 W. 59th Street Tel.: GRovehill 6-9136
M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
3%
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAf. 5-1083
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Pradėk taupyti tuojau Mes mokam aukštus dividendus.
Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.00.
MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

MOVING MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli trokai - Naujausi krausymo įrankiai
Ilgų metų patyrimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. WElbrook 5-9209

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!
TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadieni 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryto iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 W. 63 ST.
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Steponas C. Lackawicz
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS KOPLYČIOS
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJE ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
3 ATSKIROS VĖSINAMOS KOPLYČIOS
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų.

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILLINOIS
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

NARIAI
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781
LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711
ALFRED VANCE
177 WOODSIDE RD., Riverside, Ill. Tel.: OL 2-5245
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572
GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

IŠ WINNIPEGO PADANGĖS

KODĖL NAUJIEJI ATEIVIAI NESTOJA Į KANADOS L. S. D. PAŠALPINĘ?

Žinomas senas winipegietis "Naujienų" 97 nr. iš Winnipego Padangės aprašo vietinės lietuvių pašalpinės draugijos metinį susirinkimą ir vakarienę, įvykusius Liet. Klubo patalpose pereito bal. 3 d. Kaip iš aprašymo matyti, to susirinkimo ir pobūvio kalbų svarbiausias turinys buvę **naujieji ateiviai**, apie kuriuos kalbėję visi trys tos draugijos ir klubo šulai, būtent Vidrukas, Dabažinskas ir Steponavičius. Anot korespondento, kalbėtojų žodžiais "savo laiku į draugiją buvo įstoję keli naujieji ateiviai, bet vėliau jie iš jos išbėgiojo, pasielgdami neapgalvotai. Kai kurie jų paėmę ir draugijos kelių dešimčių dolerių pašalpas ir iš draugijos pabėgo. Šiuo metu Kanados Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos 7 kuopoje nė vieno naujo ateivio nėra, nors jų čia gyvena apie 500."

Pasak to paties korespondento, "Tolimesnėje savo kalboje Vidrukas vylėsi, kad iš draugijos išbėgioję naujieji ateiviai vieną dieną susiprasią ir vėl į ją grįšią", be to Vidrukas pareiškęs, "kad jis nesuprantąs naujųjų ateivių", bet esą vis dėlto "pageidautina, kad jie jungtųsi dabar, o ne tada, kai pablogės gyvenimo sąlygos".

Sveikintinas dalykas, kai draugijos gyvuoja, veikia ir jos veikla pavaizduojama spaudoje. Tą patį tektų pasakyti ir dėl pašalpinės, tačiau tas staigus, nepaprastas ir savotiškas susidomėjimas naujaisiais ateiviais yra išsaukiantis ir dėl jo nutylėti, reikštų tiems 500 naujųjų ateivių leistis būti neigiamai diskriminuojamiems. Todėl:

1) Jei tik "keli naujieji ateiviai" tebuvo į draugiją įstoję ir visi iš jos "išbėgiojo" ir jei "kai kurie jų paėmė iš draugijos kelių dešimčių dolerių pašalpas ir iš draugijos pabėgo", išeina, kad jei ne visi tie "keli", tai bent žymi jų dalis yra apkaltinta nesąžiningu elgėsiu. Tad prašoma draugijos vadovybė duoti tikslių paaiškinimų, keli asmenys, kuriuo reikalu ir po kiek tų pašalpų gavo ir kaip jų "pabėgimas" siejasi su tomis pašalpomis?

2) Kadangi draugas Vidrukas pasisakė naujųjų ateivių nesuprantąs ir vis tik pageidavo, kad "ne tik buvusieji jos nariai sugrįšią, bet ir naujieji įstosią", atrodytų, kad jis nori pradėti draugijos naują erą. Draugas Vidrukas čia yra ne eilinis draugas, bet kaip to Klubo, taip tos draugijos stuburys. Ir nors jis naujųjų ateivių nesupranta, bet naujieji ateiviai jį gerai supranta. Jei jis "nesupranta", kodėl tie keli įstojusieji naujieji ateiviai vėl išbėgiojo ir, nekalta kauke apsimovęs, pabėgėlius kviečia grįžti ir naujus įstoti, tai čia yra vieta paklausti, kodėl? Gal būt tie pabėgėliai turėjo pagrindo taip daryti ir naujieji prieš stodami pagalvoti? Tam tikslui geriausiai patarnaus pačios draugijos istorijos ir jos vadovų veiklos kad ir trumputė apžvalga.

Draugija buvo įsteigta 1911 m. gruodžio 3 d. pirmųjų ateivių būreliui susirinkus 372 Selkirk ave. Draugija buvo pavadinta Didžiojo Liet. Kunigaikščio Vytauto Lietuvos Sūnų Brolškos Pagalbos Draugystė. Bet jau 1920 m. rugpiūčio 29 d. susirinkime tulo Martyno Dagio buvo iškeltas pasiūlymas "D. L. K. Vytauto" žodį pakeisti žodžiu "komunistų", ir tame susirinkime pats Dagys buvo išrinktas gauti daugiau žinių iš komunistų. Iš kokių tų komunistų, žinių nėra, tačiau matyti, kad komunistai jau tuomet pradėjo veržtis į nepartines organizacijas tikslu jas užvaldyti. Tas žinių rinkimas, matyt, truko apie metus laiko, nes 1921 m. gruodžio 21 d. susirinkime tūlas Laurinavičius vėl pasiūlė keisti draugijos vardą, esą, turimas nebetinkąs "šiems laikams". Tačiau Laurinavičius pasiūlė kompromisinį vardą "Lietuvių Darbininkų Pašalpinė Draugystė". Pasiūlymas buvo vienbalsiai priimtas. Tuo vardu draugija veikė iki 1936 m. kovo 12 d. Ypatingu sutarties "Aktu" W. L. D. P. Draugija susijungė su St. Boniface gyvavusia S. D. K. L. Pašalpinės Draugijos 7 kuopa, sudarant vieną kuopą, priklausančią Sūnų Dukterų Kanados Lietuvių S. Pašalpos Draugijai Toronte.

Draugija nuo pat savo įsisteigimo dienos parodė daug ir gyvos veiklos. Be savo tiesioginio tikslo, gelbėti brolį lietuvį nelaimėje ji rūpinosi ir kitais reikalais. Dar 1914 m. buvo paskirta auka lietuvių tautos namų statybai Vilniuje. Vėliau paskirta suma lietuvių nuo karo nukentėjusių šelpimui. Abi pašalpos pasiųstos per J. A. V. lietuvių organizacijas. Taip pat draugija skyrė lėšų ir dėmesio kultūrai, laikraščiams ir knygoms. Tačiau raudoniesiems vis labiau prasimušant į vadovybę, ir aukų bei spaudos turinys pradėjo kisti. 1935 m. bal. 14 d. susirinkime nutarta įsteigti "Apšvietos Knygynas" ir knygos perkamos iš kuopos "Apšvietos" fondo, taip pat nemaža knygų suaukota pavienių asmenų ir L. D. L. D. 217 kuopos. Kokios tos knygos, matyti iš nutarimų knygoje paskelbtų pirktų bei aukotų knygų sąrašų: pav. 1937 m. sausio 10 d. pažymėta, kad pirkta 5 knygos, kurių 4 grynai komunistinės. Geg. 11 d. sąraše gauta 15 knygų, kurių 6 grynai komunistinės; lapkr. 11 d. — gauta iš L. D. L. D. 217 kuopos dovanų — 16 knygų, kurių 8 komunistinės, iš nario P. gauta 11 knygų, kurių 6 komunistinės.

Nuo kuomet draugas Vidrukas pradėjo draugijoje veikti, nėra žinoma, tik iš 1939 m. spalių 15 d. protokolo matyti, kad jis pasiūlė "dėl neramių laikų" peržiūrėti kuopos knygyną ir iš jo pašalinti politines ir komunistines knygas!

Panašiai su laikraščiais. Buvo išsirašytas "Keleivis", bet dėl jame įdėtos korespondencijos jo prenumerata nutraukta. Vienerius metus išrašyta iš Lietuvos "Kultūra". Gi "Darbininkų Žodis", vėliau pasivadinęs "Liaudies Balsu", remiamas ir palaikomas visomis išgalėmis. Štai per 1935 m. "Darb. Žodžiui" pasiųsta 79.55 dol. ir kuopos moterų rengto vakarėlio pelnas 26 dol. taip pat pasiųsta "D. Ž." Iš Kalėdų pasilinksminimo pelną nutarta pasiųsti tam pačiam laikraščiui. Iš 1937 m. sausio 1 d. parengimo gautą 43.60 dol. pelną — "Liaudies Balsui". Toliau visoje eilėje protokolų pažymėtos sumos iš spec. parengimų ir vajų, ir net iš draugijos kasos, skirtos "Liaudies Balsui". Iš nutarimų niekur nematyti, kad būtų buvęs remiamas koks kitas laikraštis.

Ir Lietuvos šelpimas įgauna grynai raudoną spalvą. 1936 m. vas. 9 d. nutarimu pasiųsta 35 dol. 60 centų politkaliniams ir balandžio mėn. parengimo pelnas 27, 89 dol. tam pačiam tikslui. Nepamiršta ir ispanų "liaudies apsigynimui nuo fašiszmo" pasiųsti 30 dol., net nukentėjusiems nuo karo . . . Rusijoj 1943 m. pasiųsta 34 dol. auka ir rinkta drabužiai, nors niekur neužtikta, kad būtų siųsta aukų ar rinkta drabužių kenčiantiems karo okupacijas Lietuvoje. Be to, pasiųsta 57 dol. lietuviams, kovojantiems Raudonojoje armijoje, bet niekur nerandama, kad būtų siųsta aukų lietuviams nacių kalėjimuose ar prieš okupantus kovojantiems lietuviams. Tik kai sovietų raudonosios bangos vėl užliejo kraštą, 1944 m. draugas Vidrukas pranešė susirinkimui, kad "Lietuvos žmonių, nukentėjusių nuo karo" pagalbai sukelta 250, o sekančiame susirinkime, kad 357 doleriai. Kokiais keliais tie pinigai buvo pasiųsti į bolševikų vėl okupuotą Lietuvą ir kas juos gavo, žinantiems Lietuvos likimą nuo 1944 metų sunku įsivaizduoti . . .

Galbūt, kas tikisi, kad šiandien ta draugija yra kitokia, grįžusi į lietuvišką kelią ir tarnaujanti lietuvių reikalams? Kadangi jos vadovybėje kaip čia pat Winnipege, taip centre Toronte niekas nepasikeitė, būtų naivu manyti, kad bent kas pasikeitė.

Irgi "Naujienų" Korespondentas

— Buvę tremtiniai, nepamirškite likusių niūriose stovyklose savo draugų. Bent vieną kartą metuose aukokite jiems vienos dienos uždarbį!

Rockford, Ill.

Linksmos "Rugiapiūtės pabaigtuvės"

Lietuvių Kultūros Draugijos meno mėgėjų ratelio choras ir vėl statė "Rugiapiūtės pabaigtuves", kurios praėjo dideliu pasisekimu. Nors šįkartą publikos buvo mažiau, negu pirmojo pastatymo metu, bet žiūrovų atsiliepimai apie spektaklį buvo šilti ir palankūs. Kurie iki šiol dar nebuvo "Rugiapiūtės pabaigtuvių" matę, dėkojo muzikiui Linevičiui už šio veikalo pakartojimą, bet buvo daug ir tokių, kurie atėjo antrą kartą pasigrožėti lietuvių menininkų pasiekimais.

Šis pastatymas buvo netgi geresnis už pirmąjį. Choras dainavo gražiai ir jausmingai. Vaidintojai savo vaidmenis atliko pasigėrėtinai. Šeimininką vaidino Jonas Makūnas, jo žmoną — Stražniškienė. Jie parodė lietuvių ūkininkų svetingumą ir nuoširdumą. Kaimo jaunuosius dainininkus akordeonu nešinas įvedė pats choro mokytojas muz. Linevičius. Visi gėrėjosi jo juokais ir pramuštagalviškumu.

Mažulienė, kuri įteikė šeimininkui pabaigtuvinį rugių vainiką, puikiai apibūdino rugelį, kuris pergyvena žiemos šalčius ir paskui nori sugrįžti į ūkininko aruodą. "O tu, rugeli" daina, kurią sukomponavo muz. Linevičius, buvo viso veikalo prologu.

Puikiai pasirodė "vengrų daktarai" ir jų meška — Kovaitis, Mažulis, o meškos kaily — Petkelis. Jų vaidinimas ir dainavimas visiems patiko.

Čigonėlę vaidino ponia Marcinczyk. Šoko judriai, kaip kregždė. Jonas Šernas tvarkė kaimo šokantį jaunimą. Kaimo jaunimui besilinksminant, atėjo ir įkaušęs senbernis, kurio vaidmeny buvo Justinas Bubelis. Jaunimas mėgino iš jo pasijuokti, bet kai jis pradėjo šokti su 4 merginomis, tai visi nustebo. Pasibaigus, jo šokiui, ne tik jaunimas jam plojo, bet ir visa publika ūžė.

Bet šaunusis šokikas pastebėjo pabaigtuvininkams, kad jau stalai ištuštėjo ir kad laikas palikti šį dvarą. Tada choras užtraukė "Namo, broliukai" ir tuo viskas baigėsi.

Muzikui Linevičiui priklauso didelė padėka už šio muzikinio veikalo pastatymą. Bubeliai dėkotina už šokėjų išmiklinimą. Dėkotina taip pat Cicero ir Chicagos lietuvių talkininkams, kurie daug prisidėjo prie šio veikalo pastatymo. Žinoma, ačiū ir meno mėgėjų choristams. Publika pageidautų daugiau tokių pastatymų.

Laukiame "Gyvųjų numirėlių"

Gegužės 22 d., sekmadienį, Rockforde gastroliuos Kenoshos vaidintojų grupė, kuriai vadovauja ponia Jarienė. Atvažiavę į Rockfordą, lietuvių salėje jie pastatys linksmą komediją "Gyvieji numirėliai". To jų pasirodymo visi Rockfordo lietuviai nekantriai laukia.

Vietos lietuviai negali skųstis parengimų trūkumu. Skaičiuojant tik nuo Velykų, buvo surengti: Kultūros draugijos koncertas, SLA 77 kuopos banketas, meno mėgėjų choro — "Rugiapiūtės pabaigtuvės", LB apylinkės suruoštas motinų pagerbimas, o, štai, dabar atvažiuoja aktoriai net iš Kenoshos. Jie mus pavaišins skaniu humoru.

Lietuviai teatrą mėgsta ir nėra abejonės, kad jų prigužės pilna salė. Kenoshos dramos mėgėjai nereikalauja jokio honoraro. Jiems priklauso už tai didelis ačiū. Gal būt, kada nors Rockfordo lietuviai menininkai savo gastrolėmis jiems už tai atsilygins.

Teko girdėti, kad senieji ir jaunieji Rockfordo lietuviai rengiasi į gegužės 22 d. Lietuvių Klubo salėje rengimą teatro spektaklį.

—Žvalgas

— Berankiai, bekojai lietuviai karo invalidai tremtyje laukia Tavo pagalbos. Aukok jiems!

'Indranų' premjera Indiana Harbor'e

Gegužės 15 d. Indiana Harbor Scenos Mėgėjų kolektyvas atžymėjo savo keturių metų veiklos sukaktį nauju (bene penktuoju) pastatymu — Rudolfo Blaumanio 5 veiksmų drama "Indranai".

Veikalo siužetas iš Latvijos ūkininkų gyvenimo 1900 metais, vaizduojąs Indranų šeimos nesantaiką. Šis veikalas nepr. Lietuvoj buvo statomas Kauno Valstybės Teatre.

Indiana Harbor mėgėjai jau dirba penktus metus našų ir pasišventėlių scenos darbą. Vaidintojų grupei nuo pat įsikūrimo vadovauja ir režisuoja Zigmas Moliejus, dar be to atlikdamas ir roles scenoje.

Praeito sekmadienio spektaklis praėjo darniai ir pakilia nuotaika. Dėl smulkesnių vaidybinių silpnų vietų netenka priekaištauti, nes iš mėgėjų negalima reikalauti profesionalų aktorių lygio. Ypač geri savo rolėse buvo: Z. Moliejus (Indranų tėvas), S. Juodakienė (Indranų motina), V. Kanišauskas (Edvardas) ir B. Petraitytė (Želmutė). Pirmą kartą (ir labai neblogai!) pasirodė scenoje L. Kvietkauskaitė (Ieva), N. Juodakytė (Lyza) ir jaunutis R. Tampauskas (Edzinis). Kiti vaidintojai — S. Genčiauskas, A. Skudra, M. Vaičeliūnienė ir P. Kylius — nė kiek neblogiau įsigyveno į savo roles.

Bene pirmą kartą šis kolektyvas buvo pastatęs veikalą, kuris reikalauja dekoracijų keitimo. Taigi, mėgėjams labai sunkus uždavinys, jei nenorima kviesti apmokamo dailininko. Tačiau vaidintojų tarpe, pasirodo, esama keleriopų gabumų asmenų. Miško dekoracijas labai vykusiai pagamino V. Kanišauskas, kitų vaidintojų padedamas. Teko nugirsti, jog susidariusias spektakliui išlaidas dalinai padengė kai kurie šios kolonijos lietuviai, jau iš seniau entuziastingai remią savo vaidintojus. Apskritai, ir pats kolektyvas tarpusavy ir santykiaudamas su kolonijos gyventojais, puikiai sugyvena ir jokių barnių bei intrigų neturi. Tai galėtų būti pavyzdys mūsų kitų, net ir didesnių, kolonijų vaidintojams ir aktoriams.

Pradėjęs savo veiklą 1951 m. pavasarį su Antano Gustaičio "Sekminių vainiku", kolektyvas vaidino ir šiuos veikalus: S. Čiurlionienės - Kymantaitės "Aušros sūnus", Adomėno "Svetimas plunksnas", Grušo "Tėvą" ir dabar — R. Blaumanio "Indranus". Kolektyvas gastroliavo Chicagoje, Ciceroje ir Roselande.

Po spektaklio vaidintojus ir režisorių Z. Moliejų sveikino LB Apyl. pirmininkas p. Nenis ir čikagiškis svečias A. Mironas. Kolektyvas buvo apdovanotas gėlėmis. Po spektaklio parapijos salėje vaidintojai su svečiais ir rėmėjais praleido kelias jaukias valandas prie mecenačių parengto vaišių stalo.

Vyt. Karužas

*Chicagiečiams susisiekimo nelaimės kiekvienais metais kainuoja $40,000,000. Kiekvienos nelaimės metu jūs užmokate savo dalį. Padėkite sumažinti tą milžinišką sumą, įstojant į "Crusade for Traffic Safety'

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas

11 gabalų tiktai už $169

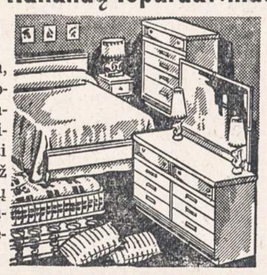

Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujinėm spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užeiti vakarais. Parduodame išmokėjimams. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuošimčių. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

TAUPYKITE

Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj

TURTAS - - - - - - - $53,000,000.00

ATSARGOS FONDAS - - $4,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valondos vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32

(Archer Ave. at Sacramento)

PHONE: VIrginia 7-1141

Sutvarkykite Laiku Savo Automobilį

COMPLETE AUTO SERVICE

4542-44 SO. WESTERN AVENUE Tel.: CLiffside 4-0079

Sav. Stasys Dapkus, prityres mechanikas turis moderniausius įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo taip pat sureguliuoja motorą, kad tau piau naudotų benziną ir alyvą. Jis šioje srity dirba nuo 1936 m., taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų tel.: WA 5-7580.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA — GERIAUSIAS ŽINIŲ ŠALTINIS

Kiekvienam lietuviui, kuris supranta tautinės kultūros reikšmę, dar nevėlu Lietuvių Enciklopediją prenumeruoti. Nei viena svetima enciklopedija neduoda tiek lituanistinių žinių, kiek jų duoda savoji.

Lietuvių Enciklopediją galima užsisakyti šiuo adresu:

L. E. LEIDYKLA, 366 W. BROADWAY, SO. BOSTON 27, MASS.

Kiekvienoje didesnėje lietuvių kolonijoje Lietuvių Enciklopediją platina leidyklos įgalioti atstovai, tad galima ir per juos Lietuvių Enciklopediją prenumeruoti.

Šiomis dienomis išėjo V-tas L. Enciklopedijos tomas. Kas norėtų V-tąjį ar ankstyvesnius tomus gauti — prašomas leidyklos adresu iš JAV siųsti $7.75, iš užsienio $7.98. Į tas sumas įeina ir paprastosios pašto išlaidos.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA — GERIAUSIA DOVANA KIEKVIENA PROGA!

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas įrengti savo namą žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SOUTH HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITWINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

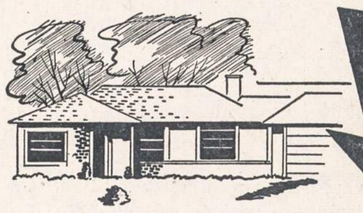

TAI OBALSIS, KURIS PER 50 METŲ DAUGELIUI SUTEIKĖ GERBŪVĮ IR TURTĄ

PLANINGAS TAUPYMAS VISADA NEŠA GERUS DIVIDENDUS

1905 50 1955

MUTUAL Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill. Phone VI 7-7747

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiad. visai neatidaroma.

JONAS GRADINSKAS

Televizijos, Radio, Patefonų Taisymas

"PASKAMBINKIT PRIEŠPIET — ATVAŽIUOSIM POPIET"

J. G. Television, 944 W. 35th Place

Telefonas FRontier 6-1998

Pas lietuvį — ir geriau ir pigiau!

DAnube 6-6887

DAINA TELEVISION

PARDAVIMAS-TAISYMAS

3130 S. HALSTED

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU

(MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS

Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituanica Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: FRontier 6-1882

PIGIAI IR SAUGIAI

PERKRAUSTAU BALDUS

VIETOJE IR IŠ TOLIAU

K. EIDUKONIS

Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudas

6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.

Tel. GRovehill 6-7096

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS

iš arti ir toli

NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEŽIMIS.

Pigus, sąžiningas patarnavimas

Šaukite:

R. ŠERĖNAS

4546 SO. WOOD STREET

Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

TONIKAS VIDURIAM

Čia yra naminė gyduolė: mišinys šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, pūslės ligų, širdies supykimo, šiurpuliavimo, prešalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja $4.00.

ALEXANDER'S CO.

414 BROADWAY

South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS

★

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.

1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.

Sekmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.

Tel.: HEmlock 4-2413

7121 SO. ROCKWELL ST

Chicago 29, Illinois

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3. 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams $10.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00
Vienam mėnesiui $1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ..... 5c.
Savaitei ..... 30c.
Mėnesiui $1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams $9.00
Pusei metų $5.00
Trims mėnesiams $2.50

Užsieniuose:
Metams $11.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Dvi Austrijos Respublikos

Dabartinė Austrijos respublika, antra iš eilės, yra dalis didelės dvilypės Austro-Vengrijos imperijos, kuri sugriuvo pirmajame pasauliniame kare. Daugumą tos imperijos žemių pasiėmė atsimetusios nuo Habsburgų valdžios tautos, kurios įkūrė savo nepriklausomas valstybes, o Austrijai beliko tik didmiestis Viena su nedidoku plotu žemės ir šešiais ar septyniais milijonais gyventojų, kurių daugiau kaip trečia dalis gyveno sostinėje.

Jie įsteigė **pirmąją Austrijos respubliką.** Jai buvo uždrausta vienytis su Vokietija, o naujosios valstybės, įsikūrusios Austro-Vengrijos teritorijoje, apsitvėrė nuo jos aukštų muitų sienomis. Todėl Austrija buvo pasmerkta ekonomiškai merdėti. Jos finansus turėjo globoti Tautų Sąjunga.

1931 m. subankrotavo didžiausias Austrijos bankas, Kredit-Anstalt, kai prancūzai, keršydami Austrijai už muitų unijos sudarymą su Vokietija, ištraukė iš to banko trumpalaikes savo paskolas.

Kredit-Anstalt įstaigai užsidarius, žuvo joje per 70 milijonų dolerių Amerikos kapitalo. JAV bankininkai liovėsi teikę kreditų Europos šalims; to pasėkoje kilo aštri finansinė krizė centrinėje Europoje, ypač Vokietijoje, kurioje įsigalėjo hitleriškasis nacionalsocializmas.

Po kelerių metų Austriją šiaip taip atsistojo ant kojų, bet Vokietija jau buvo patekusi į rudojo "fiurerio" rankas. Austrijoje ėjo atkakli kova tarp dviejų beveik lygaus dydžio politinių partijų: **krikščioniškai socialinės partijos** ir **socialdemokratų partijos.** Krikščioniškai socialinę partiją rėmė ūkininkai, fabrikantai ir katalikų kunigija. Socialdemokratų šalininkai daugumoje buvo miestų darbininkai. Vienos miesto administracija buvo socialdemokratų rankose. Krašto valdžią kontroliavo krikščioniškai socialinė partija, kuriai vadovavo karingas prelatas Seipel.

Kiekviena partija turėjo savo ginkluotą miliciją: socialdemokratai — "Schutzbund" (Respublikos gynimo sąjungą), krikščioniškai socialinė partija — "Heimatwehr" (Tėvynės apsaugą).

Valdančioji partija buvo stipriai antisemitiška. Tolyn vis labiau ji krypo į fašizmo pusę, bet ji bijojo, kad Austrijos nepagrobtų Hitleris, kuris buvo kilęs iš Austrijos ir kurio pasekėjų skaičius Austrijoje nuolatos augo. Naujasis krikščioniškųjų socialų vadas Dollfuss (prel. Seipeliui mirus) susitarė su Italijos Mussoliniu, kad jisai paims Austriją savo "protekcijon", jei Austrijoje bus įsteigta fašistinė santvarka.

Pasitikėdamas Mussolinio pažadu, Dollfuss suspendavo parlamentą, o 1934 m. uždarė galingą socialdemokratų partiją ir pagrobė Vienos miesto administraciją. Kai darbininkai, protestuodami prieš smurtą, išėjo į streiką, valdžia pasiuntė prieš juos kariuomenę, kuri patrankomis subombardavo darbininkų namų blokus Vienos priemiesčiuose, jėga sutriuškino "revoliuciją" ir pakorė keletą socialdemokratų vadų (tarp jų ir vieną moterį). Amerikos korespondentai rašė, kaip kancleris Dollfuss meldėsi Vienos katedroje, klausydamas iškilmingų mišių, tuo metu kai nuo patrankų šūvių griuvo sienos darbininkų rezidencijose ir krito gyvastys!

Po kiek laiko buvo Hitlerio šalininkų "pučas" Vienoje, bet nepasisekė; tačiau Dollfuss buvo mirtinai sužeistas. Jo vietą užėmė kitas krikščioniškai socialinės partijos vadas, Dr. Schuschnigg (kuris dabar gyvena Amerikoje). Kai 1938 m. Hitlerio armija įmaršavo į Austrijos teritoriją, Mussolini neatėjo jos gelbėti; o Austrijos darbininkai, su kuriais taip žiauriai buvo pasielgusi valdžia, nebenorėjo kovoti. Austrija buvo įjungta į vokiečių Reichą (valstybę).

Bet 1945 m. Hitlerio imperija žlugo.

Pagal 1943 m. susitarimą, pasirašytą Maskvoje tarp JAV, Britanijos ir Sovietų Sąjungos, Austrijai turėjo tuojau po karo būti grąžinta nepriklausomybė. Ji buvo pripažinta ne agresorium, o "pirmąja Hitlerio auka", ir jai buvo prižadėta visokeriopa didžiųjų valstybių pagalba. Bet išėjo kitaip.

Raudonajai armijai atėjus į Vieną, jos vadai surado provincijoje gyvenantį seną socialdemokratų vadą **Dr. Renner** ir pavedė jam sudaryti laikiną Austrijos vyriausybę. Jisai ją sudarė iš trijų partijų: socialdemokratų, liaudies partijos (taip pasivadino buv. krikščioniškai socialinė partija) ir komunistų. Maskva tikėjosi, kad Austrijos darbininkai, dėkingi bolševikams už krašto išlaisvinimą iš nacių jungo, rems komunistus ir, Dr. Rennerio vadovybėje, Austrija savo noru palaipsniui virs komunistine respublika. Tačiau, kai tų pačių metų rudenyje įvyko rinkimai į Austrijos parlamentą, komunistai tegavo tik apie 5 nuoš. balsų, ir nuo to laiko jų balsai nekilo, o smuko.

Tada Maskvai dingo noras daryti taiką su Austrija ir padėti jai atsistatyti, kaip nepriklausomai demokratinei valstybei.

Austrijos parlamente, beveik lygiomis, buvo paskirstytos vietos tarp dviejų senųjų partijų: socialdemokratų ir liaudies partijos. Bolševizmo agresijos akivaizdoje, šios dvi partijos sudarė **koalicinę vyriausybę,** atidėdamos į šalį praeityje patirtas skriaudas ir vaidus.

Taip buvo įsteigta antroji Austrijos respublika. Dr. Renner buvo išrinktas jos prezidentu, o katalikų liaudies partijos žmogus — kancleriu.

Su didžiųjų demokratijų pagalba Austrijos respublika dabar pasidarė laisva.

Balius su galvažudžiais

APŽVALGA

Pasirašius Austrijos taikos sutartį Vienoje, buvo banketas, kuriame dalyvavo valstybės sekretorius John Foster Dulles, sovietų užsienio reikalų ministeris Viačeslav Molotov (kurio tikroji pavardė yra Skriabin), kiti du didžiųjų valstybių ministeriai, Austrijos vyriausybės žmonės ir t.t.

Pranešimus apie tą banketą reikia, anot Prūseikos, "interpretuoti". Jei sekti "Naujienų menševikus", tai, girdi, reikėtų pasakyti taip:

"Dulles susitiko ir baliavojo su... galvažudžiais.

"Taip vadina Maskvos valdžią naujieniniai menševikai".

Jei reikia interpretuoti (išaiškinti prasmę), tai pabandysime ir mes.

Kai dėl Prūseikos teikiamo mums "menševikų" epiteto, tai jisai neturi jokio pagrindo. Prūseika čia aklai seka paskui nemokšą Bimbą, kuris mėgsta kartoti, kaip gramofonas, rusiškus terminus, lemtai nesuprasdamas jų reikšmės. "Menševikai buvo *rusų* politinės partijos frakcija; o "Naujienų" žmonės niekad jokiai rusų partijai arba frakcijai nepriklausė.

Bet kad Amerikos valstybės sekretorius Dulles, dalyvaudamas tame Vienos bankete, *"baliavojo su galvažudžiais"*, tai tikra tiesa! Nes argi Molotovas ir jo svitos nariai, ėjusieji į tą banketą, nėra galvažudžių valdžios atstovai?

Didžiausieji pasaulio istorijoje banditai nėra tiek žmonių nužudę, kiek jų nužudė Sovietų Rusijos diktatoriai. Jie toli pralenkė Italijos Mussolinį ir net Vokietijos Hitlerį. O juk Hitlerį pats Prūseika yra daug kartų vadinęs "banditu", "gengsteriu" ir "galvažudžiu".

Banditų draugai

Šitą rudųjų Vokietijos banditų vadą Molotovas sveikino *kaip savo draugą.* Mes neseniai priminėme Prūseikai šitą faktą; nejaugi jisai vėl užmiršo? Taigi dar kartą jam priminsime.

Kai Hitlerio šarvuotosios divizijos baigė triuškinti (rusų Raudonajai armijai padedant) lenkų ginkluotas jėgas, tai Molotovas ir Stalinas pasiuntė Hitleriui sveikinimo telegramą, sakydami, kad ta pergalė ant lenkų *"sucementavo krauju draugingumą"* tarp Sovietų Rusijos ir Hitlerinės Vokietijos.

Toliau. Molotovas nuvyko į Berlyną, darydamas oficialų vizitą nacių užsienio reikalų ministeriui Ribbentropui ir šita proga jisai perdavė *"draugingus Visasąjunginės Komunistų partijos sveikinimus ir linkėjimus" Vokietijos hitlerininkų partijai.*

Vadinasi, Molotovas viešai ir oficialiai pripažino galvažudį Hitlerį, jo gengsterišką valdžią ir jo banditišką partiją *Sovietų Sąjungos valdžios ir komunistų partijos draugais.* Kas gi tada yra pats Molotovas ir ta valdžia, kuriai jisai atstovauja?

Santykiavimas su galvažudžių valdžia

O betgi valstybės sekretorius Dulles "susitiko ir baliavojo" su Maskvos galvažudžiais. Kaip tai galėjo atsitikti?

Deja, tokie keisti dalykai atsitinka mūsų netobulame pasaulyje dažnai. Jau prieš kelias dešimtis metų velionis David Lloyd George, buvęs tada D. Britanijos premjeru, pasakė šitaip, gindamas savo nutarimą užmegsti prekybos santykius su Rusijos bolševikų režimu: *"Juk mes darome biznį ir su kanibalais!"*

Darant biznį su kanibalais (žmogėdoms), tenka juos ir pavaišinti arba priimti jų vaišes.

Tokiais praktiškais sumetimais britai, o vėliau ir amerikiečiai, užmezgė ir diplomatinius santykius su Rusijos galvažudžiais.

Neperseniai "Naujienose" buvo gana plačiai aiškinta, kad santykiavimas su galvažudžių *valdžiomis,* tam tikrose aplinkybėse, būna neišvengiamas; bet to nereikia maišyti su klausimu apie santykius su *paskirais banditais arba jų gaujomis.* Joks padorus asmuo ir jokia padori valdžia su privataus banditizmo atstovais nedraugauja.

Tačiau Rusijos bolševikų vadai visai atvirai rodė savo draugingumą *Hitleriui ir jo partijai,* t. y. banditų, plėšikų ir žmogžudžių gaujai. Kodėl? Dėl tos paprastos priežasties, kad *jie patys yra banditai, plėšikai ir žmogžudžiai.*

Ir jų valdžia yra tokia. Žmoniškumo ir teisėtumo principai jai nieko nereiškia.

Ji paskerdė milijonus žmonių ir dešimtis milijonų pavertė vergais. Ji vykdo ištisų tautų žudymo — *genocido* — politiką.

Labai liūdna, kad su šitokia kruvina tironija tenka civilizuotoms tautoms turėti "normalius santykius". Tai didelė šių dienų nelaimė. Ji virsta katastrofa, kai civilizuotų tautų vadai ima save ir kitus įtikinėti, jog į tų galvažudiškų valdžių piktadarybes nereikią kreipti dėmesio; kad, kai jos plėšia ir žudo *kitus,* tai, esą, "ne mūsų reikalas".

Šis gengsterizmo toleravimas atnešė pragaištį šimtams milijonų nekaltų žmonių Europoje ir Azijoje.

PASTABĖLĖS

Didysis kaimo žmonių skurdas

Dideliame skurde yra T. Lietuvoj žemės ūkiuose dirbantieji. Iš įvairių vietų Vilniaus radijo paskelbtų žinių galima teigti, kad kolūkiuose dirbančiųjų dienos uždarbis svyruoja tarp 3 — 10 rublių grynais pinigais arba tokios vertės bet kuriais grūdais atlyginimas. Apytikriai T. Lietuvos kolūkiuose yra apie tris šimtus tūkstančių dirbančiųjų. Vadinasi, toks didelis suaugusių, tai yra pajėgiančių lauko darbus dirbti, turi galus su galais suvesti iš tokių mažų uždarbių. O kaimuose jokių pašalinių darbų dabar nėra. Tiesa, kai kas kolūkiečių turi teisę laikyti karvę, gal vištų ir turi daržui sklypelį žemės. Bet iš karvės gaunamo pieno žymią dalį turi atiduoti valdžiai, taip lygiai kaip ir vištos padėtų kiaušinių dalį reikia nešti valdžios sandėliams. Pašarą karvei ir vištai lesalą turi pirkti ir žymiai brangiau mokėti negu valdžia moka už jų pristatomas duokles.

Lietuvos nepriklausomybės metais sunki dalis buvo kaimo berno. Tokių būta apie 12 tūkstančių. Vidurkiu imant, kaimo bernas gavo 35 litus per mėnesį ir pilną išlaikymą bei darbo drabužius. Maistas, drabužiai ir kita per metus kaštavo 426 litai, arba mėnesiui daugiau kai 35 litai. Tad, įskaitant maistą, drabužius ir atlyginimą pinigais, jo mėnesinis atlyginimas buvo lygus 70 litų. Už 70 litų jis galėjo nusipirkti vieną drabužių eilutę arba daugiau kaip tris batų poras. Dabar kaime dirbantis už tris šimtus rublių negali nusipirkti vienos drabužių eilutės, tegali nusipirkti tik dvi poras batų. Dabar T. Lieuvoje bendri būtini pragyvenimo kaštai per mėnesį prašoka 700 rublių.

Šitaip skursta kaime T. Lietuvos žmonės.

Spauda

Dienos spaudos proga paryškėjo, kad dabar T. Lietuvoje eina 18 respublikinių laikraščių ir žurnalų bei rajoninių — 97. 1938 m. Lietuvoje ėjo 180 periodiniai leidiniai, kurių tarpe keturi lietuvių kalba dienraščiai, jų trys ėjo du kartu per dieną. Komunistų "Tiesa" pasisakė, kad turinti 200 tūkstančių skaitytojų. Sunku spėlioti, kiek dabar Lietuvoje turėtų dienraščiai skaitytojų, jei nepriklausomybė jos būtų buvusi išsaugota ir apginta; bet netenka abejoti, kad kelis kartus būtų daugiau skaitančių dienraščius negu jų dabar turi komunistų leidžiamas dienraštis.

Spaudos dieną SSSR pasigyrė, kad viso SSSR, įskaitant ir T. Lietuvą, eina 7,100 laikraščių su 47 milijonų egzempliorių tiražu ir 1.500 eina įvairių žurnalų. Čia nepasakyta, kiek jie turi skaitytojų.

JAV išeina 1,785 dideli anglų kalba dienraščiai, kurių egzempliorių tiražas siekia 54,472,286. Didžių savaitraščių, einančių sekmadieniais, anglų kalba yra 544 su 45,948,554 egzempliorių tiražu. Įvairių dydžių vadinamųjų magazinų išeina 52, kurių tiražas prašoka šimtą milijonų egzempliorių. Jų tarpe yra tokių, kurie turi per dešimt milijonų skaitytojų. Tokie rimtieji, kaip "Life", turi per penkis milijonus egzempliorių tiražą, "Look" — 3,405,345, "Time"— 1,760,312 ir panašiai. Be šių anglų kalba laikraščių, eina daugybė periodinės spaudos leidinių įvairiomis kalbomis.

JAV visa spauda laisva, bendrovių ar privačių asmenų leidžiama ir JAV gyventojų skaičius prašoka 165 milijonus. SSSR spauda yra komunistų partijos ir valdžios leidžiama, jos kontroliuojama, skatytojai pusiau prievartaujant verbuojami, o SSSR gyventojų skaičius prašoka 215 milojonų.

Dainų šventė.

Lietuvos 15 metų rusų komunistų okupacijos proga Vilniuje ruošiama dainų šventė, kurioje dalyvauja keli šimtai chorų. Visi chorai jau dabar instruktuojami, mokomi, kas bus dainuotina. Greta lietuvių liaudies dainų, bus ir rusiškų "čestuškų" ir jų dainų.

Komunistinis auklėjimas

Rašo **Andrius Valuckas**

(Tęsinys)

Bet komunistiniams mokytojams vaikai turi sakyti, kad Tarybų Sąjunga esanti "jaunystės ir laimės tėvynė", "Tarybinė Armija stipri, kaip niekad", "Leninas davė mums laimingą vaikystę", ir t.t. "Lietuvos Pionierius" kiekviename numeryje garbina raudonuosius generolus, moko jaunuolius raudonojo militarizmo, kariško auklėjimo, sanitarinio paruošimo, o pionierių vadas kasdieną vaikus sveikina šūkiu:

— Kovai už Lenino-Stalino siekius: būkit pasiruošę!

Ir vaikiškais balseliais atsiliepia pionierių atsakymas:

— Visada pasiruošę!

Šių metų balandžio 16 d. Maskvoje "Pionierių Pravda" paragino visus vaikus rinkti metalo laužą. Metalo laužą, kam? Aišku, ne taikos angelo statulai Raudonojoj aikštėj pastatyti, bet lieti patrankoms, šautuvams ir kulkoms.

3. Komjaunuoliai

Komjaunuoliai, arba jaunieji komunistai, yra daugiausia vidurinių mokyklų mokiniai, bet gali būti ir šiaip jaunimas.

Baigęs pagrindinę septynių metų mokyklą, jaunuolis gali arba baigti likusius tris skyrius ir po to stoti universitetan, arba pereiti į amatų mokyklas, specialius technikumus, kur po 3-5 metų gauna pasirinktos specialybės laipsnį. Baigęs technikumą, gali toliau stoti į tos pat specialybės institutą arba pereiti keturiems metams į universitetą.

Valstybė verčia ir apmoka tik septynerių metų pagrindinę mokyklą (arba keturių metų kolchozuose), o vidurinį ir aukštąjį mokslą gali pasiekti tik tie, kurių tėvai pajėgia vaikus išlaikyti, arba kuriems valdžia skiria stipendijas. Po antrojo pasaulinio karo stipendijas gauna tik partijai ištikimi ir gabūs mokiniai. Tokiu būdu vadinamoje beklasinėje visuomenėje atsirado privilegijuota biurokratų klasė, komisarų, čekistų ir bolševikinių valdininkų klasė, kurios vaikai turi visas pirmenybes prasimušti į tokią pat palaimintų biurokratų kategoriją, toli paliekant neturtingus ir užguitus kolchozininkų vaikus. Raudonosios armijos karininkų vaikams yra visiškai atskiros mokyklos, kur jie auklėjami karo mokslo ir kariškos aristokratijos aplinkoj. Taigi, klasių daugiau ir skirtumas tarp jų griežtesnis, kaip carų laikais!

Vidurinė mokykla aiškiai formuoja būsimą kietaširdį bolševiką. Tautinė forma, komunistinis turinys, planas, plonutėlis tautiškas lukštas, ir raudonai kietas bolševikinis branduolys.

Teoretiškai ir praktiškai komjaunuoliai biagiami šlifuoti tikrais komunistais. Jie padeda savo rankomis griauti Lietuvos Nepriklausomybės laikų paminklus, naikina muziejus, karių ir partizanų kapus, bibliotekas, kad niekas neprimintų jaunai kartai nei Lietuvos didvyrių, nei didingos Lietuvos praeities laikų.

Komjaunuoliai vadovauja renkant parašus prieš atominės bombos naudojimą, už pasaulinę taiką; jie seka norinčius pabėgti užsienin, jie klausosi neatsargiai ištartų žodžių prieš valdžią, jie prižiūri, kad kolchozų laukai būtų laiku apsėti ir nuvalyti, o derlius būtų atiduotas valdžiai; kartais jie praveda agitacines rinkimines paskaitas ar propagandinius vaidinimus.

Nepilnai patikimi, slaptos atrankos keliu, siunčiami Sibiran plėšinių plėšti, darbams į anglies kasyklas, fabrikus, prie namų statybos, miško kirtimo ir t.t. Viską nulemia ne jų pačių ir jų tėvų norai, o valstybės interesas, atseit, kokie tuo metu komunistų partijos užplanavimai yra madoj. Visada ir visur jie mokosi karo mokslo — tai privaloma, kaip ir partiniai poteriai.

Vaikams augant, auga ir tėvų bėdos, nes gyvenimas vis labiau ir labiau komplikuojasi; amžini trūkumai namuose sukelia vaikus prieš tėvus. Komjaunuoliai yra tie, kurie nuėjo patogaus gyvenimo keliu, malonumų keliu ir vargas tiems, kurie bandys pastoti jiems kelią. Jie yra pabaisos tėvams, broliams, seserims; jų turi bijoti mokytojai, draugai ir kaimynai. Tai prakeiktu nelaimės ženklu atžymėti desperatai, sunki problema taikiems žmonėms.

Jie žino, kad jų atsiekimai moksle bus vertinami tik iš rusų kalbos mokėjimo, iš pataikavimo okupantams, ir iš partijos programos dalykų. Todėl jie atmintinai iškala "Trumpą VKP Bolševikų Partijos Istorijos" paskutinę, "galutinai ištaisytą", laidą, kaip maldą jie moka "Pilietinio Karo Rusijoj" istoriją ir kaip katekizmą jie iškalė "Trumpą Filosofijos Žodyną".

Jie moka greit ir lengva ranka pasmerkti naujai sušaudytus šnipus, vakar dienos didvyrius, sugeba užsidegti neapykanta jiems, kerštu visai jų šeimai ir draugams.

4. Studentai

Pradžios mokyklas, keturių metų, ir antro laipsnio mokyklas, 7 ir 10 metų, lanko apie 35 milijonai vaikų, bet pionierių procentas nėra žymus. Vidurines mokyklas, technikumus, lanko apie vienas milijonas mokinių ir čia komjaunuolių procentas daug didesnis. Studentų kasmet įstoja į universitetus bei institutus apie 600,000 — 887 universitetuose bei kitose aukštosiose mokyklose mokosi apie pusantro milijono studentų. Studentų tarpe jau gan aukštas komunistų ir kandidatų į komunistų partiją nuošimtis. Tai nėra nuostabu, nes valdžios stipendijas ir nemokamą mokslą gauna tik komunistų valdininkų vaikai ir komunistų partijos rūpestingai atrinkti jaunuoliai, atseit, studentai aristokratiškai proletariškos kilmės, su pionieriaus ir komjaunuolio liudijimais, propagandisto, agitatoriaus ir dažnai slaptos policijos agento stažu. Jie tėra studentai tik iš vardo (? — *Red.*), veltui jų tarpe ieškotum audringos dvasios jaunuolių, liberališkos minties kovotojų, žmonių su Prometejaus ugnies liepsnelėmis. Tai paprasti automatai, komunistiniai karjeristai, bailiai ir ciniški batlaižiai (tur būt, ne visi. — *Red.*).

Atostogų metu jie dažnai siunčiami į specialius kursus ar atlikti stažą slaptoj policijoj, areštuojant, tardant, tremiant ir likviduojant žmones. Būsimi diplomatai ir žurnalistai susipažįsta su "tikraisiais" liaudies priešais.

Kiekvienoj aukštojoj mokykloj svarbiausiu mokslu yra "leninizmo-stalinizmo" doktrina. Ten jaunuoliai praleidžia labai daug laiko, dienomis ir naktimis džiūsta ant pasenusių ir persenusių idėjų, sujaukto komunistinės filosofijos jovalo. Su aiškia skriauda savo specialybės žinioms studentai stengiasi gauti kuo geriausius pažymius iš leninizmo-stalinizmo, nes jie žino, kad ne jų moksliški gabumai, o papūgiškas sugebėjimas kartoti komunistinės išminties perlus, nulems jų laimingą karjerą.

Kritika ir Polemika

L. DAMBRIŪNAS

Propaganda prieš mirusį

arba ką prel. Dambrauskas rašė ir ko nerašė prieš 40 m.

(Tęsinys)

Prieš I pasaul. karą Dam. Lietuvos lenkininkams aiškino, kad ir apie politinį susivienijimą, mūsų lenkomanų svajotą, praktiškai negali būti kalbos, kol abi tos tautos yra Rusijos okupuotos. Čia jis ir pavartojo žodį "įnamiai", kuris kaip metafora reiškė, kad tiek lietuviai, tiek lenkai neturi savų nepriklausomų valstybių, o gyvena Rusijos valstybėj. Tad "įnamiai" čia reiškia "nesavos valstybės gyventojai". Tuo žodžiu Dam. konstatavo faktinę padėtį, visai nesvarstydamas, ar tokia padėtis yra gera, ar ne. Neturėdamas po ranka minėto Dambrausko straipsnio, negaliu jo tiksliai pacituoti, bet, kiek atsimenu, tokia buvo jo mintis. Tačiau tuometiniai Dam-o priešai jo posakį pakomentavo savaip, savo naudai, o Dam-o nenaudai. Posakį "yra įnamiai" jie aiškino taip, tartum jis būtų sakęs "nori būti" ar "turi būti įnamiai". Šitaip pakomentavus, lengva padaryti išvadą, kad Dam. pasisakė prieš Lietuvos nepriklausomybę. Šitai tvirtina M. Biržiška savo atsiminimų knygoje "Lietuvių tautos kelias" II t., 146 p. Dam. prieš nepriklausomybę pasisakęs "kartodamas ir pritardamas net maskolių prokuroro mintims". Kritiškas skaitytojas šitai paskaitęs labai nustemba, pasigesdamas bent kokio rimtesnio tokio priekaišto pagrindimo. Jeigu Dam., anot M. B., buvęs "geras lietuvis patriotas" (ibid. 68), tai kyla klausimas, kaip ir kodėl jis pasidavė maskolių prokuroro "įtikinėjimui". Ar tas prokuroras buvo Dam-ą užhipnotizavęs, įgązdinęs ar kokiu kitu būdu paveikęs, kad tas patriotas staiga ėmė elgtis nebepatriotiškai? M. B. tik tiek tepaaiškina, kad Dam. tai padaręs "kauniškėse činauninkų ir miestinių davatkų nuotaikose" (ibid. 146). Ar ne keista: nuo pat jaunystės veikęs prieš rusus, lenkus ir kitokius Lietuvos nedraugus, dar klieriku būdamas "Žemaičių ir Lietuvos Apžvalgai" nustatęs "smarkiai priešmaskolišką kryptį" (ibid. 66), ir nors būdamas tvirto būdo, didelės erudicijos ir intelekto žmogus, staiga pasidavė činauninkų ir davatkų įtakoms ir parašė taip, kaip tie činauninkai ar davatkos norėjo! Motyvai iš tikro per gražūs, kad būtų patikimi.

Man dalykai atrodo paprasčiau. M. B. savo knygoje skundžiasi, kad ją rašant atmintis kartais sušlubuodavo. Bet jei ir nebūtų sušlubavusi, tiek daug dalykų, kiek jų aprašė M. B., visai tiksliai atminti žmogui nėra įmanoma. Dėl to pasitaiką netikslumai čia yra visai suprantamas dalykas. Natūralu, kad M. B., kaip buvęs socialdemokratas, geriau atsimena, kas tada rašyta socialistų, Dam-o oponentų, negu kas paties Dam-o buvo rašyta. Todėl jis ir pakartojo ano meto socialistų priekaištus. O kad ano meto, panašiai kaip ir dabartinei, publicistikai, ypač polemikai, trūko nešališkumo, objektyvumo, nereikia, manau, nė aiškinti. Kad netikslių dalykų kad ir apie tą patį Dam-ą yra prirašyta, noriu parodyti tik keliais faktais, kurie man gerai žinomi. M. B. rašo, kad Dam-as buvęs pirmiau pakeltas kanauninku, o paskui prelatu. Iš tikrųjų D. niekad kanauninku nėra buvęs, o tik kunigu ir prelatu. Dam-as esą "smarkiai priešinosi Jablonskio kalbos ir rašybos reikalavimams, tik spauda ir mokykla nuėjo Jablonskio, ne D. nurodomu keliu". Tiesa, bet nepilna. Dam-as priešinosi ne visiems J-o rašybos reikalavimams, o tik kai kuriems, ir spauda bei mokykla priėmė ne viską, ką siūlė Jab-is, bet kai ką priėmė ir iš Dam-o siūlymų. Pvz. Jab-is siūlė rašyti suvalkietiškai *gįs, pįs,* o D. — *gins, pins,* pagal *ginti, pinti.* Įsigalėjo Dam. siūlymas. Dam. siūlė rašyti *jieškoti, augštas, rūgštus,* kaip ir šiandien daug kieno rašoma. M. B. teigia, kad Dam. "atmetė" Vydūną. Bet, iš tikrųjų, Dam. literatūrinius Vydūno kūrinius vertino palankiai, teigiamai.

Pažymėtina, kad M. B. panašų priekaištą daro ir Vaižgantui (ibid. 78), bet Vaclovas Biržiška (žr. *Aidai,* 1954, 6 nr., 261 p.) paaiškina, kaip tas Vaižgantô lojalumo carui pareiškimas atsirado. Tai buvusi viena iš priemonių spaudos laisvei atgauti. Šiaip anas sakinys, anot V. Biržiškos, "neturėjo nieko bendro nei su jo (Vaižganto) paties, nei su 'sargiečių' politiniu nusistatymu". (ibid. 261). Jeigu šitaip, jeigu net "sargiečiams" negalima daryti priekaišto, jog jie buvo nepriklausomybės priešai (o Dam-as juk buvo "sargietis"), tai kyla klausimas, kodėlgi Dam-as keliolika metų vėliau staiga pasidaręs nepriklausomybės priešas?

Šiaip ar taip, kartojimas spaudoj senų ginčų ar priekaištų tik tuo atveju būtų pateisinamas, jei faktai galėtų būti patikrinti, o priekaištai pagrįsti. Šito padaryti negalint, kartojimas lieka beprasmis ir žalingas, nes jis mokslininką ar šiaip padorų žmogų padaro propagitu.

P.S. Šį straipsnį baigus, Naujienose apie Dam-ą pasirodė dar vienas straipsnis (žr. 'N.' gegužės 5 d.: *Dviejų internacionalų tarnautojų dėmesiui*). Straipsnio autorius nedrįso pasirašyti. Dam-ą jis vaizduoja kaip nesusipratėlį tamsuolį ar net kuone kaip nusikaltėlį. Su tokių straipsnių autoriais polemizuoti nėra kaip, nes jie vadovaujasi dėsniu: taip noriu, taip turi būti. O jeigu rašo dar poleminiame įkaršty, tai geriau nė negali išeiti, negu išėjo. Tad tuo ir baigiu. *L.D.*

(Pabaiga)

— Mažieji lietuviukai tremtyje nori mokytis. Padėk jiems savo auka!

Irons, Mich.

Artėja jubiliejai

Irons lietuviai rengiasi švęsti keletą jubiliejų. Visų pirma, 50-ties metų sukaktį nuo lietuvių šioje apylinkėje įsikūrimo pradžios. Toliau Lietuvių Draugiškas Klubas švęs savo įsikūrimo 25 metų sukaktį. Ta proga gegužės 29 ir 30 dienomis vyks atitinkamos iškilmės.

Gegužės 29 d. bus piknikas-gegužinė Lietuvių Draugiško Klubo svetainėje ir darže. Gegužės 30 d. bus lankomi kapai. Aplankysime Irons ir Bass Lake kapus, nes abejose kapinėse yra palaidotų klubo narių.

Wm. Phillips iš Scotville yra pakviestas pasakyti kapuose kalbą. Jis yra šios apylinkės pionierius. Wm. Phillips, Anthony Kiedis ir Gev. Vaivada prieš 50 metų pirmieji apsigyveno Irons apylinkėje.

Būtų labai įdomu, jeigu kas susidomėtų tais laikais ir plačiau aprašytų lietuvių ūkininkų įsikūrimą ir gyvenimą šioje apylinkėje.

Kviečiami Scotville, Custer, Fountaine ir apylinkės lietuviai dalyvauti šio jubiliejaus iškilmėse.

Piknikas, kuris įvyks, kaip minėjau, sekmadienį, gegužės 29 d., prasidės 12 val. Lankyti kapų išvažiuosime gegužės 30 d. 10 val. ryte. Kelionę pradėsime nuo klubo salės. Pirmiausia aplankysime Irons kapus, paskui — Bass Lake ir grįšime atgal į klubo svetainę. Čia grieš puiki muzika. Kviečiami visi lietuviai dalyvauti.

Šalna ir vietos kunigas

Gegužės 8 d. didelė šalna nušaldė sodus ir uogas. Ūkininkai labai nusiminę. Ypač tie, kurie gyvena iš sodų.

Irons baigiama statyti nauja klebonija, kurios vien tik statybinė medžiaga kainos $20,000. Darbas nieko nekainos, nes darbininkai dirba veltui.

Nors ir turime lietuvį kunigą, bet jis lietuviškumo visai nepalaiko. Net per didžiąsias šventes (tokias, kaip Kalėdas ar Velykas) neleidžia nė vienos lietuviškos giesmės sugiedoti, nors vargonininkė taip pat lietuvė. Galėtų nors evangeliją lietuviškai paskaityti. Juk dar yra būrys lietuvių, kurie angliškai nesupranta.

Prie vietos Lietuvių Draugiško Klubo priklauso ne tik Irons lietuviai. Turim narių ir iš Detroito, iš Grand Rapids, iš Muskegon, Mich.

Organizatorė —
Klubo Natalie

Kazys Steponavičius-Stephens

Vadovauja "Pirmyn" Chorui 25 metus

Chicagos Lietuvių visuomenė ir "Pirmyn" choras rengia pagerbimo banketą K. Steponavičiui jo 25 metų "Pirmyn" Chorui vadovavimo proga. Benketas bus 1955 m. gegužės (May) 22 dieną Clearing Industrial Club, 6455 So. Central Ave., Chicago, Illinois. Pradžia 5 val. vak.

Būtų malonu, kad šiame parengime dalyvautų kuo daugiausia visuomenės, ypač kuri lanko "Pirmyn" Choro parengimus, Kazio paruoštus.

Norintieji įsigyti biletus, kreipkitės į Paul Miller, tel. CAnal 6-0117, Chicagos Lietuvių Draugijos raštinėj, iki trečiadienio vakaro, gegužės 18 d.

Komiteto Valdybos narys
P. Miller

— Ar jau aukojai šio vajaus metu tremtiniams gelbėti?

Garsinkitės "N-nose'

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiad. nuo 10-12; penktadienį 10-2.
Šeštadieniais 10—2 val. po pietų.

Dr. Kazimieras
MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius.
Išgydo kreivas akis be operacijos.
Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 iki 9 val.
Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago.

Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis AGLINSKAI
GYDYTOJA-JAS IR CHIRURGĖ-GAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm., antrad. 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet.
Ketvirtad., penktad. 2-4, 6-9 popiet.
Šeštadieniais 10-2 val. popiet.
Tel. ofiso: PRospect 6-1795
Rezid.: GRovehill 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir penktadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Spec. smegenų ir nervų ligos.
Val.: antr. ir ketv. 7:30 iki 8:30 P. M.
Šeštad. 12:30 iki 4:00.
Kitomis dienomis tik susitarus.
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, sešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. Ofiso ir rezid. WAlbrook 5-3388
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2624 West 71st Street
(Kampas 71 & Talman Ave.)
Priėmimo valandos: Kasdien nuo 10-12 prieš piet; 1-3 p.p. ir nuo 6-9 vakare. Sekmadieniais tik susitarus.

Rezid. telef.: INterocean 8-8732
Ofiso telef.: INterocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Val.: Kasdien 9-12 val. ryto, 1-4 val. p. p., ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiad. Šeštad 10-3. Kitu laiku — susitarus.

Rezid. tel.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PRospect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10—12 ryto ir 5—8 val. vak.
Šeštadieniais 10—2.

Tel.: ofiso GR 6-4322. Rez.: HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vakaro, išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12—4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(įėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. m. 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.
Tel.: LA 3-4949, namų CE 3-7786

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefonas: PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

Tel. ofiso: CLiffside 4-2896
Rez.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų, šešt. 2-6 v. p.p., išskyrus sekmadienius.

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: GR 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef.: PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8 — 10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šeštadienį 2—4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šeštad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Tel.: ofiso ir rez. PRospect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1—3 popiet ir nuo 6—8 val. vakaro; šeštad. 1—4 popiet; trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HIlltop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

Nesenstančios vertybės už mažą kainą

Ar jau turite šiuos veikalus:

1. William Shakespeare MACBETH. Didžiausio visų laikų dramaturgo garsiausia tragedija, poeto Kleofo Jurgelionio vertime. (Pirmieji užsisakę gaus šią knygą gražiai įrištą į kietus viršelius).
2. Miguel de Servantes PERSKYRŲ TEISĖJAS. Didžiojo ispanų klasiko "Don Kichoto" autoriaus komedija. M. Rastenio vertimas.
3. M. Arcibašev PAVYDAS. Psichologinė penkių veiksmų drama. Didelis įtempimas per visą veikalą.
4. Vsevolod Garsin KARĖS LAUKUOSE. Įdomūs rusų caristinės armijos kareivio atsiminimai. Parašyta labai gyvai ir intriguojančiai.
5. Paul Lafargue PASAKA APIE ADOMĄ IR JIEVĄ. Sulyginamosios mitologijos veikalas. Vertė P. Miškinis.
6. Erkman-Chatrian LAIKRODININKO ATSIMINIMAI. Prancūzų rašytojo apysaka iš Napoleono karų laikmečio.

Visas šias vertingas knygas gausite NAUJIENŲ administracijoje tiktai už $1.00. Atsilankykite ar siųskite money orderį nedelsdami, nes kai kurių iš šių knygų kiekis labai ribotas.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Ill.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

RAKANDAI

ILGIAU TARNAUS
GRAŽIAU ATRODYS IŠ
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PROGRESSIVE FURNITURE Co
4181-83 ARCHER AVENUE
Tel.: LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje.

KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES

Naujausių madų, geryjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

BUICK'AS

LIETUVIŠKAS

AUTOMOBILIS

1% BONAS EXTRA UŽ SANTAUPAS

Pradedant naujus 1955-tus metus, CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION įsteigia NAUJĄ BONŲ SKYRIŲ. Šiame skyriuje, be mūsų nuolatinio aukšto dividendo, taupytojas dar gaus iki 1% extra bonusą. Ypatingai šis skyrius taikomas ir skiriamas vaikams bei jaunuoliams. Bet suaugusieji taip pat yra kviečiami juo pasinaudoti.

Kviečiame tėvus atidaryti bonų sąskaitą savo vaikams pačioje jų jaunystėje. Paaugusius atsiveskite į mūsų raštinę. Supažindinkite juos su taupymo svarba. Tegu jie patys, Jūsų priežiūroje, tvarko savo taupymo reikalus. Tai bus geriausia ateities dovana, kokią galite duoti savo vaikui. Jei norite platesnių informacijų, tai pašaukite arba patys atsilankykite į mūsų raštinę. CHICAGO SAVINGS yra pirmoji taupymo bendrovė visoje pietinėje miesto dalyje, kuri yra atidariusi tokį svarbų taupymo skyrių.

Padėkite taupomus pinigus į šią progresyvę, tvirtą — su viršum 14½ milijonų dolerių — taupymo bendrovę, kurioje visi indėliai yra apdrausti iki $10,000.00... Kur norimi pinigai taupytojams yra išmokami pagal pareikalavimą ir kur be pertraukos duodamas aukštas dividendas.

Indėliai padėti iki 15-tos šio mėnesio dienos gaus dividendą už pilną mėnesį.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų.
Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 SO. WESTERN AVENUE JOHN PAKEL, Prezidentas Telef.: GRovehill 6-7575

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIU

Ant Chicagos kris vandenilio bomba

Birželio 15 d. Chicaga prisidės prie visame krašte vykdomo vandenilio bombos puolimų bandymo. Bandyme dalyvaus apie 50 Amerikos didžiųjų miestų. Bandymo tikslas čia bus patikrinti civilinės gynybos įrankių bei priemonių veiksmingumą ir patirti, kiek bus galima gyventojus evakuoti realiojo bombardavimo atveju.

Publika šiame bandyme aktyviai nebus kviečiama dalyvauti. Tariamoji vandenilinė bomba bus numesta Ashland ir Jackson gatvių sankryžoje. Bomba bus 250 galingesnė negu numestoji ant Hirošimos miesto Japonijoj 1945 metais. Numatyta, kad ši bomba viską sunaikina 2.3 mylios spinduliu aplinkui ir pridarys rimtos žalos tolimesnėje 2.4 mylios spindulio srityje už pirmojo rato ribų. Mažesni sunaikinimai tebus 7.5 mylios nuo sprogdinimo centro, o už 9.45 mylios nuo to centro žala bus pataisoma.

Sirenos be perstogės pradės kaukti 3—5 minutes 11:03 val. rytą. Antras įspėjimas bus 1:04 val. popiet; jis turės priminti, kad priešas artėja, o pats "bombos" numetimas bus 2:20 val. popiet.

Atsisako dantimis pasirašytos sutarties

Vienas paralyžuotas vyriškis atsisako sutarties, kurią jis verčiamas esąs pasirašęs dantimis, nes negalįs valdyti rankų.

31 m. amžiaus Reitan, 5050 East End pasirašė sutartį su savo darbdaviu Castel & Associates, 220 S. State, kai jis išėjo iš darbo šioje kompanijoje ir norėjo atidaryti savo verslavietę. Sutartis draudžia jam atidaryti varžovinę firmą per vienerius metus nuo atleidimo iš darbo, nuo balandžio 20 d.

Dabar Reitan iškėlė bylą apylinkės teisme, skųsdamasis, kad jis buvęs priverstas tokią sutartį pasirašyti. Tuo tarpu jis negalįs atidaryti savo firmos, nes dėl savo luošumo jam esą sunku gauti darbą kitose srityse.

Nutarė streikuoti

CIO Unitead Auto Workers unijos 719 skyrius Chicagoje nutarė skelbti streiką, jei nepavyks su kompanija GM Electro-Motive La Grange susitarti dėl naujo kontrakto. Už streiką balsavo 2,207 nariai, arba 94%.

Unijos kontraktas baigiasi birželio 7 d. Unijos vadai paprašė skyrių balsuoti, kaip jie žiūrėtų į streiką, jei tektų jo griebtis nepavykus deryboms naujam kontraktui sudaryti.

Įvairios žinios

— 16 m. vidurinės mokyklos mokinė Hayes buvo nušauta, kai su jos motina jos bute, 253 East 35th, susiginčijo motinos draugas Scott, 45 m., 3528 S. Calumet, darbininkas.

—Nepaisydamas Chicagos pirklių priekaištų, burmistras Daley sakosi sieksiąs Chicagos pardavimo mokesčių pakėlimo 1 centu, kas atneštų miestui $34,205,000 reikalingų papildomų pajamų per metus.

— 22 m. tėvas Jack ir 21 m. motina Cora Lee Ellison, 1401 S. Karlov, buvo nuteisti vienerius metus kalėti už savo 2 metų vaiko sumušimą. Sužeidimą sudaro nuplėšti plaukai nuo galvos, kojos nudeginimas cigarete ir sužeidimo ženklai veide.

—Assn. of Jewish Blind Chicagoje stato $200,000 vertės pastatą akliesiems.

— Vak. Vokietijos ūkio ir susisiekimo ministeris Middelhauve atvyko į Chicagą. Jis sako, jog sovietai padarę nuolaidų Austrijos sutarty, norėdami įsiteikti Rytų Vokietijai ir taip sustiprinti savo poziciją. Ministeris mano, jog Vokietija galinti būti sujungta per dvejus metus.

— F. M. Gillies, Acme Steel Co. pirmininkas, American Material Handling Society suvažiavime Chicagoj pareiškė, jog dabar didesnius atlyginimus dirbantieji gauną ne unijų vadų, bet pagerėjusios technikos dėka.

— Vienas 12 metų ir du 13 metų mokiniai buvo suimti policijos po to, kai jie vakare įsiveržė į Burke mokyklą, 5356 S. Parkway, ir ten sudaužė ir sunaikino daug inventoriaus. Policija sako, jog tie vaikai jau žinomi policijos dokumentuose savo mažesniais nusikaltimais. Jie uždaryti jaunuolių namuose.

— Dr. H. Ratner sako, jog auginančios jaunesnius vaikus motinos neturėtų eiti į darbus ir neturėtų versti vyrų indus plauti. Jis yra Lojolos universiteto medicinos profesorius ir Oak Park priemiesčio sveikatos skyriaus vedėjas. Motinų neprižiūrimi vaikai išaugą nenormalūs. 8% su viršum šiame krašte užaugintų vaikų turį palinkimą į proto sutrikimus.

Pakilsianti pieno kaina

Chicagoje numatoma pakelti pieno kainą kvortai vienu centu. Pakėlimas aiškinamas pieninių darbininkų atlyginimo padidinimu. Associated Milk Dealers, Inc., sutikusi darbininkams pakelti algą $4 per savaitę atgaline data nuo gegužės 1 d.

Pirmos rūšies pasterizuoto pieno kvorta, pristatyta į namus, kainos 25½ c. Perkama krautuvėse, ji kainosianti 2—3 centais pigiau.

PASIRINK GERĄ VIETĄ SAVO SANTAUPOMS

- Universal Savings and Loan bendrovei sueina 32 metai nuo įsikurimo.
- Tikslas šios bendrovės yra suteikti galimybę taupytojams dėti savo santaupas: pirkimui nuosavybės, apsaugai nuo nedarbo, suteikti mokslą savo vaikams ir kitokiems reikalams.
- Čia visų indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
- Ši bendrovė yra narys Federal Home Loan Banko, kuris suteikia galimybę, reikalui esant, pasiskolinti dideles sumas iki 35% turto.
- Kiekvienas taupytojas yra savininkas šios bendrovės.
- Mokame augštus dividendus ant indėlių 2 kartus metams, o kas atlieka paskirstome į atsargas.
- Pinigai įdėti prieš 10 dieną neša dividendus už visą mėnesį.
- Suteikiame paskolas pirkimui namų ant ilgų ir lengvų išmokėjimų.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS — INSURED UP TO $10,000

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS

Telefonas: HAymarket 1-2028

Atdara nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Ketvirtadieniais atdara iki 8 val. vakaro. Automobilistams tuščias lotas šalimais.

PARDUODA DAUG FORDŲ

Pagal R. L. Polk ir Co. surinktus registracijos skaičius Fordo automobilių detalinė prekyba sausio ir vasario mėnesiais viršija bet kurią kitą 5,686 vienetais.

Tai rodo gryni skaičiai: Fordo užregistruota iš viso 198,418 pardavimų, tuo tarpu, kai antroje vietoje šlovinčios firmos parduota tik 192,732 automobiliai.

Fordo pardavimo skyriaus vadovų praėjusiais metais pranešimas rėmėsi R. L. Polk pateiktais skaičiais, vienintelės US firmos, kuri renka visame krašte registracijos duomenis. Fordas pralenkė savo artimiausią konkurentą 25,257 vienetais.

Jis bus mokytojas...

Ltn. G. C. Schreiber sakosi užimsiąs mokytojo vietą Brookfield priemiestyje, kur ir anksčiau jis mokytojavo.

Schreiber, būdamas Korėjoj, buvo atleistas iš oro laivyno už įsakymą nužudyti Pietų Korėjos civilinį gyventoją ir karo teismo nuteistas kalėti visą amžių. Bet vėliau bausmė buvo sumažinta iki 5 metų sunkiųjų darbų kalėjimo ir jis atleistas iš kariuomenės. Aviacijos sekretorius Talbott sumažino jo kalėjimo laiką iki 20 mėnesių, kuriuos jis atliko Californijos disciplinos barakuose.

Jauniausi įsilaužėliai

Du jauniausi įsilaužėliai pasirodė Ciceroje, Ill. Du 5—6 metų vaikai vienos moteriškės buvo pastebėti einą gatve; iš jų vieno kišenės krito metaliniai pinigai. Moteriškė pranešė policijai. Vaikai prisipažino įsilaužę sekmadienį į kirpyklą, išdaužę stiklo duris, 616 S. Cicero Ave., ir paėmę iš registro $37.34.

$50 už vardą vasarvietei

Beverly Shores, Indianoj, prie Lake Shore County kelio, dainininas Algerdas Brazis nupirko vasarvietę iš dailininko p. Kačiarausko. Kalbamą vasarvietę p. Kačiarauskas įsteigė prieš 24 metus. Jis ten pastatė moderniškus triobesius ant didelio sklypo žemės, tik kvartalo atstume nuo Michigan ežero kranto. Jis gerai vertėsi. Menininkai ir šiaip lietuviai turėjo šiltą užuovėją toj vasarvietėj. Geros sėkmės ir pp. Braziai gali tikėtis, nes Aldona ir Algirdas yra energingi, darbštūs. Be to, ta vasarvietė, taip sakant, susilauks naujos šluotos.

Ponas A. Brazis jau pradėjo atremontavimo darbą. Namas bus atnaujintas spalvingomis dekoracijomis ir įvairiais piešiniais. Valgykla bus praplėsta, kad tilptų daugiau negu šimtas asmenų. Taipgi bus atlikti ir kiti įrengimai svečių patogumui.

Darbas bus baigtas birželio mėnesio pradžioje. Dabar tik lieka šiai vasarvietei surasti naujas vardas. Ponas Brazis nori, kad vardą patys lietuviai paskirtų. Sugalvoję vasarvietei vardą, malonėkite laiškelius siųsti šiuo adresu: Frank Bulaw, 738 W. 35th St., Chicago 16, Ill. Kurio kontestanto parinktas vardas, sudarytos komisijos bus priimtas, tam p. A. Brazis sumokės $50.00. Kontestas prasideda gegužės 18 ir baigsis birželio 3 d. Laiškelius pažymėdami "vardą" malonėkite siųsti tuojau, aukščiau paduotu adresu. Ačiū.

Frank Bulaw,
Komisijos pirmininkas

Eržvilkiškių išvažiavimas

Eržvilko Draugiško Klubo didžiulis išvažiavimas — gegužinė bus gegužės (May) 22 d. Liepos sode, ties 82 ir Kean Ave., Willow West, Ill.

Visi kviečiami gausiai atsilankyti. Bus geras orkestras, taip pat gardžių valgių ir gerų gėrimų. Kviečiame smagiai praleisti laiką.

Valdyba ir Komisija

Kalbės Steigiamojo Seimo nariai

Ateinantį sekmadienį Chicagos Lietuvių Auditorijoje kalbės buvusieji Steigiamojo Seimo nariai Jonas Bildušas ir Vincas Šmulkštys. Jiedu gyvi išliko nuo bolševikų okupacijos ir vokiečių nebuvo nužudyti. Jiedviem pavyko pasiekti Chicagą, kur abu dirba ir gyvena.

Chicagon yra pakviesti ir kituose Amerikos miestuose gyvenantieji Steigiamojo Seimo nariai. Jei atvyks, tai ir jie tars žodį susirinkusiems.

Be buvusių Seimo narių, Steigiamojo Seimo minėjime kalbas pasakys Lietuvos konsulas Petras Daužvardis, Alto prezidentas Leonardas Šimutis ir Alto sekretorius Dr. P. Grigaitis.

Visi yra kviečiami atvykti į Lietuvių Auditoriją ir paminėti Steigiamojo Seimo sukaktį.

Kompoz. Jakubėno studijos pasirodymas

Birželio 12 d., sekmadienį, Lietuvių Auditorijoje įvyks Vlado Jakubėno muzikos studijos pasirodymas, kuris apims įvairias šio mūsų muziko veikimo sritis.

Dalyvaus 25 pianistai ir 6 dainininkai, kurie su Vl. Jakubėnu ruošia koncertinį repertuarą, šiaip besimokydami pas įvairius dainavimo mokytojus grynai vokalinėje srityje. Dainininkų tarpe bus jau keletą kartų sėkmingai koncertuose pasirodžiusi jauna dainininkė Birutė Kemežaitė, Amerikos lietuvaitė Irene Kelly-Kalėdinskaitė ir lietuvių kilmės Marion Blazis, kuri atkreipė dėmesį savo stambiais vokaliniais duomenimis per Šv. Kryžiaus parapijos jubiliejų praeitą rudenį. Taip pat dalyvaus jauna italė amerikonė K. Mazetti, atkreipusi dėmesį į save per pernykštį Vlado Jakubėno studijos pasirodymą. Koncertą užbaigs solistas smuikininkas A. Paukštys, drauge su Vl. Jakubėnu atlikdamas porą smuiko dalykėlių, jų tarpe ir komp. Vl. Jakubėno sukomponuotą "Melodiją". **K.**

Nako muzikos studijos mokinių koncertas

Antano Nako muzikos studijos mokinių koncertas gegužės 15 d. Ballroom gražiojoje salėje praėjo su pasisekimu. Kultūringa, koncertui tinkama aplinka, du koncertiniai fortepionai, geras mokinių pasiruošimas koncertui, gerai nuteikė susirinkusius 300 su viršum klausytojų.

Programa buvo suskirstyta į 3 dalis. Mažųjų grupėje 7—8 metų dalyvavo 15 mokinių: A. Bubnys, J. Vodopolaitė, V. Nakas, K. Paukštys, A. Bylaitytė, D. Ilgenytė, R. Pakeltytė, R. Jonynaitė, J. ir R. Juozevičiūtės, M. Pakalniškaitė, M. Švaraitė, O. Šmaižytė, N. Grigalauskaitė, M. Mažeikaitė, D. ir R. Moskaliūnaitės ir J. Stangenbergaitė.

Antroje grupėje 14 mokinių: N. Ilekytė, G. Bražionytė, D. Stanišauskaitė, I. Suvaizdytė, R. Godliauskaitė, B. Hooper, A. Poškaitytė, G. Velžaitė, G. Paukštytė, V. Damereckas, S. Pfund, O. Kreivėnaitė, D. Vainauskaitė ir I. Langytė.

Trečiojoje grupėje jau tolokai pažengusiųjų ir teikiančių ateičiai gražių vilčių ir paskambinusių sudėtingus kūrinius S. Bacho, Šopeno, Čiurlionio, Rubinšteino, Saint-Saenso ir Rachmaninovo, dalyvavo: J. Katelytė, A. Sidzikauskaitė, G. Trečiokaitė, D. Blinstrubaitė, R. Vansauskaitė, J. Jurgilaitė ir T. Šlutas.

Tenka pastebėti, kad A. Nako muzikos studija vedama gera linkme, ir suprantančio mokytojo rankose mokiniai metai iš metų daro vertingą pažangą muzikiniame išsilavinime. **A. Aušr.**

—**NEPAMIRŠKITE** prieš pirkdami RAŠOMAS ar SIUVAMAS MAŠINAS pasiteirauti pas J. KARVELĮ, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. YArds 7-0677. Čia pat taisomos įvairios mašinos prityrusio specialisto. (Sk.)

Dariaus - Girėno mirties sukaktis

Kaip kiekvienais metais, taip ir šįmet, liepos 17 d. Dariaus-Girėno mirties sukaktis bus paminėta prie šių didvyrių paminklo Marquette Parke.

Minėjimą ruošia Amerikos Legiono Dariaus-Girėno postas. Minėjimo ruošimo pirmininkas yra teisėjas Alf. Wells.

Iškilmių ruošimo komitetas posėdžiavo praėjusį pirmadienį. Posėdy dalyvavo apie 25 žmonės, jų tarpe — kons. P. Daužvardis, "Naujienų" bei "Draugo" redaktoriai, Amer. Legiono direktoriai ir kt.

Įstatymų leidybos sukakties minėjimas

Alto sekretorius Dr. P. Grigaitis svarbų pranešimą padarys Steigiamojo Seimo minėjime sekmadienį, gegužės 22 d. 2 val. p. p. Lietuvių Auditorijos didžiojoj salėj, 3131 So. Halsted St. Įėjimas laisvas ir nemokamas.

Minėjimo rengimo komisijai pirmininkauja Vladas Šimaitis, nariai — Jonas Bildušas, Dr. Pijus Grigaitis, Martynas Gudelis, Stasys Rauckinas, Vincas Šmulkštys, Liudas Šmulkštys. Tat atstovai lietuviškųjų politinių partijų, kurios veikė Steigiamajame Seime.

Iš Suvalkiečių Draugijos veiklos

Kultūrinis darbas

Balandžio 27 d. Suvalkiečių Draugija turėjo Hollywood svetainėje ketvirtą šiais metais susirinkimą. Susirinkimui pirmininkavo draugijos pirmininkė Adelė Burbienė. Valdybos pranešimai buvo trumpi. Mokytojas J. Tamulevičius skaitė turiningą paskaitą iš Suvalkijos praeities. Nors mokytojas Tamulevičius jau kuris laikas dėl sveikatos nedirba, bet kultūriniame darbe mielai talkininkauja. Suvalkiečių Draugijos valdyba ir nariai reiškia dėkingumą mokyt. Tamulevičiui už atsilankymą į susirinkimą ir skaitytą paskaitą.

Draugijos valdyba šių metų pradžioj parengė draugijos metinį kultūrinės veiklos darbo planą, į kurį įeina: paskaitos, koncertai, minėjimai, kultūriniai parengimai, iškylos ir kita. Valdyba ryžtasi visą numatytą ir patvirtintą kultūrinės veiklos planą įvykdyti. Šiais metais draugijos valdybą sudaro: Adelė Burbienė, Antanas Markauskas, Jonas Utara, Jonas Puniška, Vytautas Utara ir Ona Švirmickienė.

Draugijos choro vakaras

Draugijos choras balandžio mėn. surengė malonų vakarą Hollywood svetainėje. Buvo daug įvairumo ir linksmumo. Gražiai pasilinksminta ir pasivaišinta. Vakaro rengimo komisiją sudarė: M. Endziulienė, Jonas Utara ir Vitalius Utara. Vakaro metu ne tik komisija, bet ir daugelis choro bei draugijos narių daug prisidėjo prie vakaro darbų ir gražios bei malonios nuotaikos. Jie buvo: Marytė Šimkienė, Eleonora Jakubka, Puniškienė, Babilius, Šrubšienė, Budrikienė, Gurgžda, Žemgulienė, Sadauskienė, Lukas, Viršila, Tvarijonienė, Jonas Puniška ir kiti.

Gegužinė

Birželio 5 d. draugija rengia gegužinę (pikniką) Liepos sode. Į rengimo komisiją išrinkta aktyvieji draugijos nariai: Marytė Endziulienė, Jonas ir Vitalius Utarai. Draugijos valdyba ir komisija maloniai kviečia visus atsilankyti į gegužinę ir maloniai paleisti laiką tyrame ore, maloniai muzikai grojant suktutes ir kitus įvairius šokius.

A. M.,
D-jos koresp.

LAIŠKAS RAULYNAIČIUI

Iš Sibiro atėjo į "Naujienas" registruotas laišaks Jonui Raulynaičiui. Šiuo reikalu darbo valandomis jis gali pasiteirauti "Naujienų" ofise.

N. Administracija

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

REIKALINGI virtuvės pagelbininkės,-ai, indų plovėjos,-jai, sidabro valytojos,-jai ir porteriai. Geras atlyginimas plus maistas. Employes Entrance, 71 East Madison Street

RENTING IN GENERAL
Nuomos

IŠNUOMOJAMAS 5 kambarių apšildomas butas.

6928 SO. UNION AVE.

MUSICAL INSTRUMENTS
Muzikališki Instrumentai

PIANINAS, pag. mažas, ieškomas pirkti. Skambinkite iš ryto: WAlbrook 5-0204

MISCELLANOUS FOR SALE
Įvairūs Pardavimai

PARDUODAMI nerudijančio plieno rėmai (tvorelė) kapams. Skambinti po 4:30 val. ESsex 5-1957.

PAINTERS AND DECORATORS
Maliavotojai ir Popieriuotojai

JONAS PLEIRYS
DAŽYTOJAS - KONTRAKTORIUS
Dažome naujus ir senus namus iš oro ir vidaus. Restoranus, sales ir kt.

Skambinkite: PRescott 9-0225
10046 S. LOWE AVE., CHICAGO

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:

JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill.
Tel.: WAlbrook 5-5671

AGENTŲ IR BROKERIŲ DĖMESIUI!
Prieš drausdami kitur, pasiteirauk ite pas mane. Pirmaeilės kompanijos —aukščiausi komisai. Savi pas savus

Padėkim tremties vaikučiams sustiprinti sveikatą ir lietuviškumą

Europoje esančių tremtinių gyvenimo sąlygos yra labai skurdžios. Gyvenamos patalpos mažos, drėgnos ir šaltos. Viename kambary turi sutilpti po kelis žmones ir sunkiame ore praleisti dienas.

Tokiose sąlygose gyventi ir suaugusiems yra pavojinga, o ką besakyti apie vaikučius, kuriems tyras oras ir geras maistas yra būtenybė.

Balfas daro viską, kad jiems padėtų ir juos gelbėtų, bet tų pastangų sėkmingumas priklauso nuo geros širdies lietuvių paramos. Kiek Balfas gauna aukų, tiek jis gali sušelpti vargstančiųjų. Šį kartą norime prašyti aukos tremties jaunimo globai vasaros metu. Mokslo metams pasibaigus, vaikučiai turės daugiau laisvo laiko. Būtų labai gera sudaryti sąlygas jiems tyrame ore pabūti, lituanistikos dalykų pasimokyti, lietuviškai pažaisti, gražiai padainuoti. Tai būtų pats geriausias sustiprėjimo kelias ir dvasiniu ir fiziniu atžvilgiu.

Aukokime tremties jaunimo globai vasaros metu.

Aukas siųsti Balfui, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

Balfo Centras

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

ANDY NORBUTAS, groja "ŠALTIMIERO RADIJO", WGES programoje šį vakarą, 8-tą val. vakare, išpildydamas prašymus dėl valsų ir tango muzikos.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

DIDELIS namų, biznių, apartmentų, sklypų pasirinkimas. Sudarome morgičius, paskolas, nuosavybių dokumentus. Nemokamai teikiame informacijas ir patarimus. Teirautis pas:

Z. UMBRAŽŪNAS
F. H. Halvorsen Co.
3145 W. 63rd St. HEmlock 4-4300
POrtsmouth 7-2009

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus

KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
WAlbrook 5-5030 — RE 7-7321 (vak.)
PRospect 8-3579 (vak.)

KAS perkant arba parduodant namus norite sąžiningo ir lietuviško nuoširdaus patarnavimo kreipkitės į:

VENTA REAL ESTATE
4409 So. Fairfield Ave.
Tel.: LAfayette 3-3881
Kasdien: 9-12 ir 4-7 val. vakaro.
Šeštadieniais 9 ryto iki 8 val. vak.
Trečiadieniais uždaryta.

3 ERDVŪS butai ir puiki tuščia krautuvės patalpa 20x26 pėdų. Tinka bet kokiam bizniui. Galima tuojau užimti. Namas ir garažai mūriniai. Rinktinė Cicero vieta. Įkainuota greitam pardavimui — tiktai $25,000.

2 butų po 6 didelius kambarius, mūrinis namas Marquette parke. Uždari porčiai. Kaina $27,000.

2 butų, 3 ir 6 kamb., švarus, tvarkingas, medinis namas Ciceroje Naujas automatiškas šildymas alyva. Rami vieta, toliau nuo fabrikų. $15,000. Paskubėkit — nesigailėsite.

Idealus pirkinys didelei šeimai, 6 kambarių solidus bungalow su atskiromis pajamomis. Autom. šildymas karštu vandeniu gazu. Marquette parke. Proga įsigyti už $19,000.

Didingas mūr. 2 aukštų 5 butų namas Bričporte, $200 mėn. pajamų. Kaina $17,500.

P. LEONAS
REAL ESTATE
2444 W. 63rd St.—antras aukštas
PRospect 8-0097

AR NORITE PERSIKELTI Į FLORIDĄ? JEI TAIP, TAI APSIGYVENKITE PUIKIAME ST. PETERSBURG

LIETUVIS, real estate brokeris, mielai padės Jums pirkti ar statyti namą. Mes statome, parduodame naujus ir senus namus. Vasarą galima pigiausiai juos nusipirkti.

Dėl informacijų kreipkitės:
JOSEPH KROMEL, reg. real estate broker (lietuvis) ir
Ass. E. V. DUTCH MAUCK, reg. broker
4833 — 9th Ave., North
St. Petersburg 2, Florida
Ofiso telefonas 34-2811

3 BUTAI BUNGALOW KAINA $17,500
4-4-4 kamb. Gazu šild. Arti 26th ir Millard. Gerame stovyje. "Bay front". Pastogė. $6,000 įmokėti. Svoboda, 3739 W. 26th St. LAwndale 1-7038

SAVININKAS parduoda pajamų ir biznio nuosavybę. Krautuvė, 5 butai (2-3, 3-4), 5 auto garažas. Ekstra sklypas 30x125 pėdų. Stokerio šildymas 1-me aukšte. Mėnesinės pajamos $300. Kaina $24,500. 2801-03 So. St. Louis Ave. BIshop 7-0734.

6 KAMBARIŲ octagon plytų bungalow, karštu vandeniu alyva apšildomas. Labai tvarkingas ir švarus; garažas, gražus sodas. Tik 1½ bloko nuo Marquette parko. Kaina $17,500. Teirautis Z. UMBRAŽŪNAS, HE 4-4300 arba PO 7-2009, F. H. Halvorsen Co.

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir Įrengimai

PARDUODAMA GE skalbiama mašina, 9x15 žalias kilimas, studio couch, merg. dviratis ir kt. 7113 S. Harvard. HUdson 3-6821

MAISTO ir mėsos krautuvė su 3 butų (1-5, 2-4) namu parduodama paties savininko. Gerai einąs biznis. Idealioje vietoje. VIrginia 7-8155.

CONTRACTORS - BUILDERS
Namų Statytojai ir Taisytojai

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)

Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.

PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

NORINTIEJI GYVENTI GRAŽESNIUOSE NAMUOSE, DĖL PERTAISYMO, ATNAUJINIMO IR PAGRAŽINIMO NAMO, VISADOS KREIPKITĖS PAS
PAUL R. RAMOŠKA BROS.
Masons-Carpenters and General Contractors
Darbas atliekamas gražiai ir sąžiningai.
7300 S. Talman Ave., Chicago 29, Ill.
PROSPECT 6-2439

KONTRAKTORIUS
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street Chicago 16, Ill.
A. GINTNERIS, pirmininkas
V. PETRAUSKAS, statybos vedėjas.
CH 3-1535
Lietuvių Statybos Bendrovė stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.